

jaar verslag 2020

Prins Bernhard Cultuurfonds

inhoudsopgave

voorwoord	P.03
terugblik	P.06
verslag raad van toezicht	P.08
bestuursverslag	P.10
HOOFDSTUK 1	
doelstelling, missie en stakeholders	P.10
HOOFDSTUK 2	
activiteiten	P.13
HOOFDSTUK 3	
inkomsten	P.21
HOOFDSTUK 4	
communicatie	P.28
HOOFDSTUK 5	
organisatie	P.31
HOOFDSTUK 6	
financieel beleid	P.40
HOOFDSTUK 7	
jaarrekening	P.54
overige gegevens	P.97

[← index](#)

voorwoord, terugblik & verslag

Dank

Wij bedanken graag al onze donateurs, schenkers, instellers van CultuurFondsen op Naam, vrijwilligers in de afdelingsbesturen en adviescommissies en al onze medewerkers, die er samen voor zorgden dat we naast ons reguliere werk voor cultuur en natuur extra steun konden geven aan culturele instellingen en cultuurmakers. De BankGiro Loterij en Nederlandse Loterij zijn hierbij onmisbaar en verdienen een apart woord van dank: elk jaar weer dragen zij een groot deel van hun opbrengst af aan goede doelen als het onze en zijn daarmee van fundamentele betekenis voor onze samenleving.

Het Prins Bernhard Cultuurfonds werkt nu ruim een jaar onder de omstandigheden van het coronavirus. Vanaf het begin af aan doen we er alles aan de culturele sector door deze moeilijke periode heen te helpen. Wat onze eigen organisatie betreft hebben we gelijk maatregelen getroffen om de primaire bedrijfsprocessen te continueren. Omwille van hun veiligheid werken onze medewerkers voorlopig nog steeds zo veel mogelijk vanuit huis. En daar zetten we dankzij onze technische infrastructuur ons werk voor cultuur en natuur gewoon voort. En dat is hard nodig, gezien de gestegen behoefte aan projectfinanciering vanuit de werkterreinen. De inkomsten van het Cultuurfonds stegen in 2020, met uitzondering van de collecteopbrengst. De liquiditeits- en solvabiliteitspositie zijn ruimschoots toereikend.

In het voorjaar van 2020 lag alles ineens stil door de uitbraak van het coronavirus. Theaters, muziekpodia en musea gingen nog maar beperkt open of sloten zelfs helemaal de deuren. Voorstellingen, tentoonstellingen, festivals en concerten werden uitgesteld of afgeblazen. Alles waar wij als cultuurliefhebbers zo van genoten, verdween. Maar, na de eerste verslagenheid kwam de creativiteit en de inventiviteit van de culturele sector in volle kracht terug en werden er weer plannen gemaakt. Aangepast aan de anderhalvemetersamenleving.

Ook bij het Prins Bernhard Cultuurfonds stond alles vanaf half maart 2020 in het teken van een crisis zonder weerga en met grote gevolgen voor de cultuursector. Door de bijdragen van de loterijen en al onze donateurs en met extra inzet van onze provinciale afdelingsbesturen, commissies, toezichthouders, directie en medewerkers, konden wij meer culturele instellingen en cultuurmakers ondersteunen dan ooit tevoren. En dat was én is nog steeds hard nodig. Want nu, begin 2021, is de situatie voor de cultuursector nog niet verbeterd en zijn de vooruitzichten onzeker.

Wij kijken in dit jaarverslag terug op een moeilijk, maar voor onze organisatie ook betekenisvol jaar. Een jaar waarin we onze waarde voor cultuur en natuur konden waarmaken: ruim 3.900 bijzondere, mooie en onmisbare projecten en initiatieven kregen een bijdrage. Waaronder die van zo'n 300 individuele cultuurmakers die in de problemen kwamen door de coronacrisis. En samen met de BankGiro Loterij, een groep private fondsen en het ministerie van OCW sprongen we met Kickstart Cultuurfonds in de bres voor theaters, musea, muziekpodia en producenten. We hebben daarmee gezaaid voor een cultuur- en natuurrijke toekomst. Het begin van iets moois.

Pauline Meurs,
Voorzitter van de Raad van Toezicht

Cathelijne Broers,
Statutair directeur/bestuurder

Amsterdam, 19 april 2021

Terugblik

Coronacrisis raakt de cultuur

Aanvankelijk zou 2020 een jaar worden zoals vele andere in de geschiedenis van het Prins Bernhard Cultuurfonds: een jaar waarin we weer vele mooie projecten zouden kunnen ondersteunen voor cultuur en natuur. En we bereidden ons voor op een directiewissel, met het aangekondigde vertrek van Adriana Esmeijer, die bijna twintig jaar aan het roer stond van onze organisatie.

Maar vanaf half maart, toen Nederland voor het eerst in lockdown ging vanwege de uitbraak van het coronavirus, stond ook de wereld van cultuur volledig op z'n kop. Het zette het Cultuurfonds direct op scherp. De nieuwe uitdagingen die daarbij om de hoek kwamen kijken, hebben we voortvarend aangepakt. We konden laten zien dat we ook in een zware storm gedegen konden blijven opereren en dat we in staat waren volledig buiten de reguliere kaders te denken. We wisten flexibel op de nood in de culturele sector te reageren, alleen of samen met bestaande of nieuwe partners.

Ecosysteem van nieuwe fondsen

Al meteen in maart kwam het Cultuurfonds met een coulancregeling voor lopende aanvragen. Later werden ook specifieke noodregelingen toegevoegd. Soms ook met partners buiten het Cultuurfonds. Elke regeling had zijn eigen doel en doelgroep. Alle extra acties en speciale regelingen maakten in crisistijd een belangrijk verschil. Voor de cultuursector een zilveren randje rond de donkere wolken.

Kickstart Cultuurfonds zag in de zomer van 2020 het levenslicht. Naast de initiatiefnemers, de BankGiro Loterij, het Prins Bernhard Cultuurfonds, het VSBFonds en de VandenEnde Foundation, was er een hele groep private cultuurfondsen dat zich aansloot met een donatie. En zo kon Kickstart Cultuurfonds 16 miljoen euro doneren aan theaters, muziekpodia, musea en producenten van professionele podiumkunsten, zodat zij zich konden aanpassen aan de anderhalvemetersamenleving.

Ook particulieren sloegen de handen ineen. Met de spontane wervingsactie *Doe mee met je AOW* doneerden 4500 AOW'ers hun vakantiegeld (deels) aan cultuur. Samen met een zeer royale schenking van een anonieme mecenas, geld van het Ministerie van OCW, extra schenkingen van particulieren en stichtingen, en een extra bijdrage van het Cultuurfonds, konden kort na de corona-uitbraak ruim 300 cultuurmakers worden geholpen om aan de slag te blijven. Het ging om groepjes individuele kunstenaars in beeldende kunst, letteren en het hele spectrum van de podiumkunsten.

Behalve voor de in nood verkerende kunstenaars en podia, was er ook oog voor ons erfgoed met een speciale regeling. Tot slot kwamen de provinciale afdelingen van het Cultuurfonds direct in actie met eigen extra regelingen voor specifieke doelgroepen in de cultuur en natuur.

Andere activiteiten

Uiteraard ging het Cultuurfonds in 2020 door met de 'reguliere' bijdragen. We investeerden niet alleen in cultuur maar ook in natuur, met veel aandacht voor educatie en biodiversiteit. En jong talent kreeg de ruimte om de vleugels uit te slaan in het buitenland, met behulp van ons (wetenschaps)beurzenprogramma.

Daarnaast werd er tijd en energie gestoken in de strategie van ons fonds voor de lange termijn en de daarbij benodigde organisatieontwikkeling. De mijlpaal die we in 2020 bereikten – ons 80-jarige bestaan – vierden we bescheiden, maar wel koninklijk, in aanwezigheid van Z.M. Koning Willem-Alexander.

Vanwege de coronapandemie en de maatregelen om verspreiding van het virus tegen te gaan, heeft ook het vertrek van onze vorige directeur Adriana Esmeijer niet de glans kunnen krijgen die zij verdiende. In de afgelopen 20 jaar heeft het Cultuurfonds onder haar leiding vele en grote successen mogen vieren.

Maatschappelijke bijdrage optimaliseren

In 2020 is aan de hand van een zogenoemde verandertheorie bepaald binnen welke programmalijnen de bestedingen van het Cultuurfonds worden gedaan. Dit gaan we in 2021, na een analyse en een pilot, inzetten om onze maatschappelijke meerwaarde, onze impact, (beter) te duiden en uiteindelijk te vergroten.

Fondsenwerving en inkomsten loterijen

Het Prins Bernhard Cultuurfonds kan terugkijken op een succesvol fondsenwervingsjaar, waarbij de inkomsten zich op een hoog niveau stabiliseerden en zelfs stegen. Ondanks het streven inkomstenbronnen te diversifiëren, blijven loterijen voorlopig de grootste en meest bestendige financiers van het Prins Bernhard Cultuurfonds.

De Anjeractie, onze jaarlijkse collecte, werd vanwege de coronamaatregelen in 2020 voor het eerst geheel mobiel gehouden.

Er kunnen zich omstandigheden voordoen waardoor deze inkomsten in komende jaren drastisch teruglopen, nu deelname aan online gokspelen in ons land vanaf het najaar 2021 bij wet is toegestaan. Voor het Prins Bernhard Cultuurfonds aanleiding om nauw betrokken te blijven bij het Goede Doelen Platform: de filantropische belangen die met het kansspelbeleid gemoeid zijn, kunnen we via dit samenwerkingsverband collectief bewaken.

Vooruitblik 2021

Ook 2021 wordt een moeilijk jaar voor de culturele sector, de urgentie is nog steeds hoog en er dreigt veel moois verloren te gaan. Het Prins Bernhard Cultuurfonds zet alles op alles om zoveel mogelijk projecten, initiatieven en makers te ondersteunen. Alleen, of samen met andere organisaties die cultuur en natuur ook een onmisbaar onderdeel vinden van onze maatschappij. Zodat er straks, als de coronacrisis is bedwongen, door een breed publiek te genieten valt van onze cultuur en natuur.

Het Cultuurfonds verwacht dit jaar in elk geval ruim 39,8 miljoen euro te kunnen besteden aan cultuur- en natuurprojecten door het hele land. Dat kan door de jaarlijkse bijdrage van de BankGiro Loterij en Nederlandse Loterij en de inkomsten uit eigen fondsenwerving: CultuurFondsen op Naam, donateurs, giften en nalatenschappen; allemaal bijdragen van bevolgen particulieren.

Ons uitgebreide jaarplan voor 2021 staat op de website

www.cultuurfonds.nl/jaarplan

Verslag Raad van Toezicht – 2020

Gespreksthema's

Naast de ontwikkelingen rond de coronacrisis en de daaraan gerelateerde fondsinitiatieven bespraken wij de volgende onderwerpen:

- Vaste agendapunten zoals de financiële aangelegenheden en jaarverslaglegging, voortgang van meerjarenbeleidsplan 2020-2022 en voorbereiding van jaarplan 2021, ontwikkelingen binnen de werkerreinen, op het gebied van fondsenwerving en inzake de kansspelen, alsmede de voordracht van laureaten voor onderscheidingen en prijzen.
- De voorbereiding van het vertrek van Adriana Esmeijer als directeur van het fonds per 31 oktober, de werving en selectie van kandidaten voor haar opvolging en het aantreden van c.q. de taakoverdracht aan Cathelijne Broers als nieuwe directeur van het fonds per 1 november.
- De grote noden in de culturele sector en hoe wij daar als organisatie op in moeten spelen. We hebben het voorstel aangenomen om eenmalig 1 miljoen euro te onttrekken aan het vermogen voor het Kickstart Cultuurfonds en om eenmalig 500.000 euro te onttrekken aan het vermogen voor de Cultuurmakersregeling.
- De bijeenkomst met Z.M. Koning Willem-Alexander ter gelegenheid van het 80-jarig bestaan van het Prins Bernhard Cultuurfonds in 2020.
- De Anjeractie, de sinds 1946 elk jaar gehouden inzamelingsactie van het fonds, die na het uitbreken van de coronapandemie noodgedwongen met spoed tot een mobiele collecte getransformeerd is.

Wijzigingen samenstelling

De heer Farid Tabarki heeft zich, in de aanloop naar het verstrijken van zijn eerste zittingstermijn eind 2020, desgevraagd bereid verklaard om nog vier jaar deel uit te maken van de Raad van Toezicht. Hij is bij acclamatie als lid daarvan herbenoemd voor een tweede termijn van 1 januari 2021 tot 31 december 2024.

Mevrouw Annette Timmer is eind 2020 afgetreden als lid van de Raad van Toezicht vanwege het verstrijken van de maximale zittingstermijn. Bij wijze van uitzondering werd haar termijn al een jaar verlengd vanwege de voornemens voor de lustrumviering in 2020 en de implementatie van verbetervoorstellen die werden uitgewerkt in het strategie- en organisatieontwikkelingstraject 'Cultuurfonds 2030'.

Mevrouw Geeke Snijders werd op voordracht van de provinciale afdelingen in Drenthe, Fryslân, Groningen en Overijssel tot opvolger van mevrouw Timmer benoemd. Zij is per 1 januari 2021 aangetreden voor een eerste zittingstermijn als lid van de Raad van Toezicht tot 31 december 2024.

Bijeenkomsten en Zelfevaluatie

De Raad van Toezicht is in 2020 zes keer in een reguliere zitting bijeengekomen – op 9 maart, 20 april, 15 juni, 21 september, 12 oktober en 14 december. Op 7 mei is een extra brainstormsessie gehouden na het uitbreken van de coronapandemie. Op 18 januari 2021 heeft de jaarlijkse zelfevaluatie plaatsgevonden. Daarbij heeft de Raad van Toezicht, conform bepalingen daarover in de SBF-Code Goed Bestuur en de Governance Code Cultuur, gereflecteerd op het eigen functioneren. Vanzelfsprekend is ook de directiewisseling, alsmede het functioneren van het Bestuur daarvoor en daarna, aan de orde gekomen.

[← index](#)

doelstelling, missie en stakeholders

Statutaire doelstelling

Het Prins Bernhard Cultuurfonds evalueert regelmatig zijn positie in de maatschappij, op basis van de actualiteit en de ontwikkelingen in onze samenleving. De oorspronkelijke missie na de Tweede Wereldoorlog was: ‘bevordering van de geestelijke weerbaarheid door middel van culturele zelfwerkzaamheid’.

Sinds **15 januari 2015** luidt de statutaire doelstelling als volgt:

- De Stichting Prins Bernhard Cultuurfonds stelt zich ten doel zonder winstoogmerk cultuur, natuur en wetenschap in nationaal (binnen het Koninkrijk der Nederlanden) en internationaal verband te bevorderen.
- Zij wil dit doel bereiken door middelen te werven voor, te besteden aan en beschikbaar te stellen voor activiteiten binnen de genoemde werkerreinen.
- De Stichting stelt zich ook ten doel het mecenaat te bevorderen en te faciliteren, ten behoeve van cultuur, natuur en wetenschap, alsmede van aanverwante filantropische werkerreinen.
- Dit doet zij door voorlichting te geven over de eigen activiteiten en over het belang van mecenaat en filantropie in het algemeen, alsmede door daarvoor middelen te werven en door daarover te adviseren.

Missie

De missie van het Prins Bernhard Cultuurfonds wordt anno 2020 zo verwoord:

Het Prins Bernhard Cultuurfonds brengt mensen, werelden en ideeën samen om cultuur en natuur te laten leven. Dankzij onze bijdragen, fondsen, expertise, beurzen, prijzen en opdrachten ontstaan nieuwe culturele initiatieven en wordt cultureel erfgoed behouden.

Prins Bernhard Cultuurfonds. Het begin van iets moois.

Stakeholders

Het Prins Bernhard Cultuurfonds onderhoudt goede relaties met haar stakeholders:

Schenkers en partners

De BankGiro Loterij en Nederlandse Loterij, onze donateurs, schenkers (particulieren, bedrijven en stichtingen) met een eigen fonds op naam, testateurs, collega-fondsen en overheden.

Vrijwilligers en externe experts

Dit zijn mensen die zich onbezoldigd verdienstelijk maken voor het Cultuurfonds door hun expertise in te zetten in bestuurs- of adviesorganen, of door te helpen bij de jaarlijkse collecte. Daarnaast attenderen intermediairs (notaris, estate planner, fiscalist, private banker, filantropieadviseur) anderen in hun netwerk op de mogelijkheden bij het Prins Bernhard Cultuurfonds.

Initiatiefnemers en makers

Dit zijn degenen die de projecten op het gebied van cultuur en natuur ontwikkelen waaraan het Prins Bernhard Cultuurfonds kan bijdragen, maar ook de toptalenten die in aanmerking komen voor een buitenlandbeurs en de laureaten van de diverse prijzen en onderscheidingen van het Prins Bernhard Cultuurfonds.

Collega-organisaties in de filantropiesector

Hieronder vallen zowel vermogensfondsen en fondsenwervende instellingen als de brancheorganisaties die binnen de filantropiesector actief zijn. Ook de diverse samenwerkingsverbanden zoals Kickstart Cultuurfonds en Blockbusterfonds scharen wij hier onder.

[← index](#)

activiteiten

De essentie van het Cultuurfonds kwam door de actuele omstandigheden in 2020 nog duidelijker aan de oppervlakte te liggen. We pasten onze werkwijze aan zodat we de cultuursector vooral snel (extra) konden ondersteunen. Naast het opzetten van acute noodhulp gingen we natuurlijk door met de reguliere projectfinanciering, het uitgeven van beurzen aan getalenteerde kunstenaars en wetenschappers en het toekennen van onze stipendia, prijzen en onderscheidingen.

Ondersteuning

Projectbijdragen en reguliere aanvragen

Er werd € 35,4 miljoen aan projectbijdragen uitgegeven, een toename van bijna 7 procent ten opzichte van 2019. Daarvan kwam € 16,2 miljoen (2019 € 17,0 miljoen) uit CultuurFondsen op Naam.

Er werd € 22,7 miljoen (2019 € 20,0 miljoen) toegewezen aan projecten met een landelijke impact. En de twaalf provinciale afdelingen hebben, inclusief toekenningen uit CultuurFondsen op Naam, € 12,7 miljoen (2019 € 11,2 miljoen) besteed aan regionale en lokale projecten.

Het aantal aanvragen voor reguliere projectondersteuning was bijna 10 procent lager dan voorgaande jaren. Dit lijkt vooral een gevolg van de coronacrisis. Maar veel cultuurmakers bleven gelukkig plannen maken en dienden deze bij ons in: er werden 5.216 aanvragen gedaan (provinciale afdelingen en landelijk bureau samen), vergeleken met 5.747 in 2019.

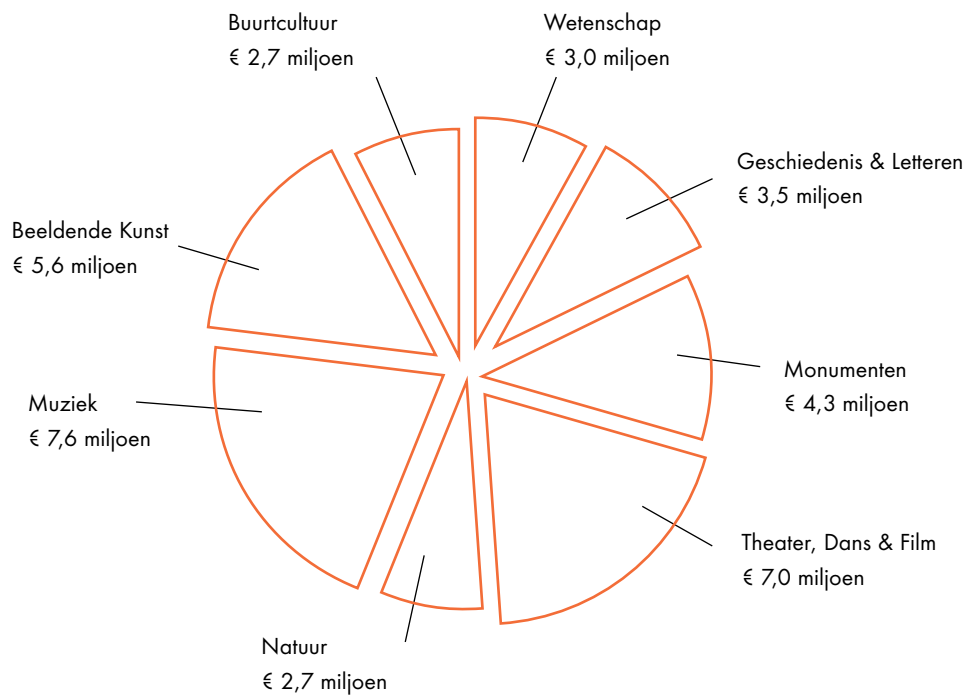
We konden in 2020 aan 3.952 initiatieven een bijdrage geven. Dat is vijf procent minder dan in 2019 (4.150). Maar door aanpassingen in ons toekenningsbeleid, in reactie op de zware omstandigheden in met name de culturele sector, ging het percentage toegekende bedragen versus aangevraagde bedragen wel omhoog, van 72% in 2019 naar bijna 76% in 2020.

Enkele organisaties krijgen in principe elk jaar een bijdrage van het Cultuurfonds mits zij aan de gestelde voorwaarden zijn blijven voldoen:

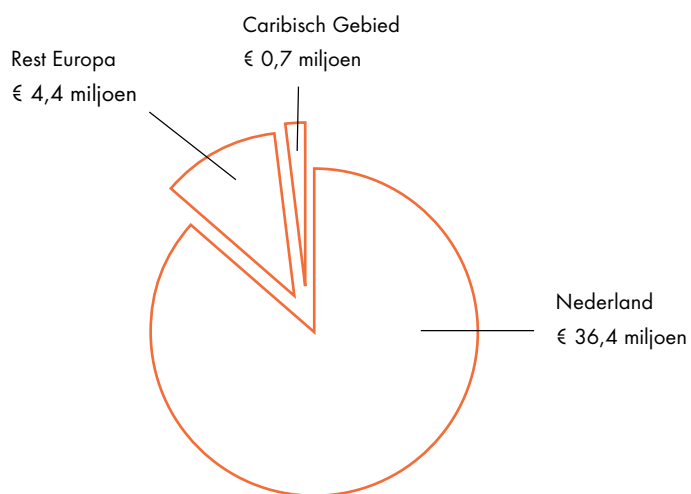
- Prins Bernhard Cultuurfonds Caribisch Gebied en de European Cultural Foundation. Beide worden sinds de jaren 50 ondersteund. Deze organisaties streven aanverwante doelen na in respectievelijk het Caribische deel van het Koninkrijk en in Europees verband. Zonder onze focus op Nederland te verliezen, streven wij zo ook internationale ambities na.
- De Vereniging Rembrandt, sinds de jaren 60. De organisatie financiert aankopen voor het openbaar kunstbezit in Nederland. Wij handelen zelf geen aanvragen af die daar binnenkomen; de vereniging doet dat – met grote expertise en zorgvuldigheid – mede namens ons.
- Het Nederlands Fotomuseum in Rotterdam ontvangt sinds 2003 uit het Wertheimer Fonds jaarlijkse en incidentele bijdragen. Het Wertheimer Fonds is ingesteld in 1997 als CultuurFonds op Naam en is bestemd voor de oprichting en instandhouding van een Nederlands fotografiemuseum.

Kijk voor ons bestedingenbeleid op www.cultuurfonds.nl/bestedingenbeleid

Verdeling projectbijdragen over onze werkterreinen

Geografische spreiding van onze projectbijdragen

De bestedingen in de rest van Europa verlopen hoofdzakelijk via een bijdrage aan de European Cultural Foundation (ECF). Verder geven we invulling aan onze internationale ambities door beurzen te verstrekken aan talenten die buiten Nederland verder willen studeren en kent het Cultuurfonds een regeling voor overzees erfgoed.

Extra aanvragen voor speciale regelingen

In 2020 hadden we een aantal speciale regelingen.

Het nieuwe **Themafonds Erfgoedvrijwilligers** was zeer in trek en ontving 150 aanvragen, 139 aanvragen zijn gehonoreerd. De initiatieven waren vooral bedoeld om erfgoedorganisaties te steunen om hun vrijwilligers door corona anders in te zetten, aangezien ze niet in direct contact met het publiek konden komen. Het ging dan bijvoorbeeld om het digitaal ontsluiten van archieven of om online educatieprojecten.

Het Cultuurfonds sloeg verder de handen ineen met het Nederlands Letterenfonds om de gevolgen van de coronacrisis voor het boekenvak én voor (jonge) literaire makers deels op te vangen. Het Cultuurfonds ontwierp in overleg met het Letterenfonds de tijdelijke *Aanvullende regeling letteren*, speciaal gericht op het ondersteunen van debuterende auteurs en bijzondere uitgaven. Uitgevers konden voordrachten doen. Er waren 37 aanvragen, 26 zijn gehonoreerd met een bijdrage van € 10.000.

Noodhulpregelingen

De Raad van Toezicht van het Cultuurfonds heeft ingestemd met een onttrekking uit het eigen vermogen van 1 miljoen euro voor het Kickstart Cultuurfonds en 500.000 euro voor de Cultuurmakersregeling. Dit betekent een extra investering in cultuur van 1,5 miljoen euro. Beide regelingen stelden we in als reactie op de grote nood in de culturele sector en kwamen razendsnel tot stand.

Als eerste startten we de regeling voor (in)formele collectieven van niet-meerjarig gesubsidieerde **Cultuurmakers** mogelijk gemaakt door initiatieven van particulieren. Reeds 20 minuten na het openstellen van de aanmeldwebsite was deze overbelast en besloten we de site dicht te zetten. Twee dagen later gebeurde hetzelfde. De regeling voorzag duidelijk in een grote behoefte. In totaal zijn er 444 aanvragen ingediend waarvan we er 295 hebben gehonoreerd voor een bedrag van € 4.960.000. De meeste toekenningen gingen naar theater en film (119) en muziek (113), op zich niet verwonderlijk daar beide sectoren abrupt tot stilstand waren gekomen door alle maatregelen om corona in te dammen.

85% van de voorschotten die beschikbaar zijn gesteld vanuit de regeling voor Cultuurmakers is opgevraagd. Daarvan is 20% al uitgekeerd, omdat het project is afgerond volgens de voorschriften. Sommige projecten zijn aangehouden door de coronabeperkingen. In die gevallen is de deadline van het project uitgesteld. De gelden die daarvoor zijn aangevraagd blijven gereserveerd.

Het **Kickstart Cultuurfonds** startte iets later op initiatief van de BankGiro Loterij, het Cultuurfonds, VSBfonds en de VandenEnde Foundation, samen met een groep kleinere cultuurfonds en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). 418 theaters, musea, muziekpodia en producenten van professionele podiumproducties hebben financiële steun gekregen van Kickstart Cultuurfonds voor aanpassingen aan de anderhalvemetersamenleving. Zo konden zij nieuwe producties opstarten of aanpassen en publiek coronaproof blijven ontvangen toen dat weer mogelijk was. In totaal heeft het

Kickstart Cultuurfonds in de eerste ronde van deze regeling 16 miljoen euro uitgekeerd.

Voor het zorgvuldig beoordelen van de aanvragen is extra capaciteit ingeschakeld. Ook de eigen medewerkers hebben extra tijd geïnvesteerd om Kickstart Cultuurfonds tot een succes te maken. Dat was bijzonder om te kunnen doen, omdat het meer dan ooit duidelijk maakte dat het werk van het Cultuurfonds en de partners ertoe doet. We zijn de BankGiro Loterij veel dank verschuldigd dat ze aan het Kickstart Cultuurfonds 10 miljoen euro ter beschikking hebben gesteld voor deze noodsteun.

Geleerd in 2020

Wat het jaar 2020 ons geleerd heeft, is dat we als organisatie niet ingericht zijn op het verlenen van noodhulp. Ons online loket waar cultuurmakers een aanvraag voor financiële ondersteuning konden doen, raakte snel overbelast. Ook was de inschrijving snel twee keer overtekend. De verwachting was dat we het geld dat met de overtekening gemoeid was, extra konden werven. Dit is grotendeels, maar niet helemaal gelukt. Het duurde relatief lang voordat we de juiste propositie konden inzetten en de geefvraag stelden aan onze achterban. Ook hier merkten we dat we niet voldoende ingericht zijn op een dergelijke urgente actualiteit. Dit leidde uiteindelijk tot een extra investering vanuit het vermogen van 500.000 euro. Bij de afdeling financiën onderzochten we of de administratie (de inkomsten en uitgaven) van Kickstart Cultuurfonds via het Cultuurfonds konden te laten lopen. Dit bleek op enige onoverkomelijke problemen te stuiten waardoor het uiteindelijk is ondergebracht bij een van de andere partners, VSBfonds. Samen met de Raad van Toezicht evalueren we de geleerde lessen en bepalen we in 2021 wat er nodig is om beter te kunnen inspelen op calamiteiten en ingrijpende actualiteiten.

Beurzenprogramma's en stipendia

Mede dankzij een groot aantal CultuurFondsen op Naam zijn in 2020, 227 (2019, 245) Cultuurfondsbeurzen toegekend voor een totaalbedrag van € 2,5 miljoen (2019 € 3,0 miljoen). Een nieuwe lichter toptalent kan zich zo na een studie in Nederland verder ontwikkelen tijdens een vervolgopleiding of onderzoek in het buitenland. Ondanks de beperkingen in het coronajaar zijn deze beurzen wel toegekend, al dan niet voor een later moment.

Verder heeft het Cultuurfonds meerdere stipendia die talenten binnen deelgebieden van onze werkterreinen een gerichte impuls geven voor een succesvol vervolg van hun carrières. Ook deze komen vaak tot stand dankzij mecenasen. Het Harry Wich Stipendium 2020 voor scenografie is uitgereikt aan Julian Verkerk, een aankomend talent in theatervormgeving. Verder ontving popmusicus Judy Blank het Pop Stipendium 2020, Rineke Roosenboom het TheaterTekstTalent Stipendium 2020, Aboozar Amini het Documentaire Stipendium 2020 en de Sieger White Award 2020 was voor beeldend kunstenaar Liesbeth Piena.

Blockbusterfonds

Het Blockbusterfonds, ingesteld in 2012, is bedoeld om cultureel ondernemerschap te stimuleren en de realisatie van evenementen met 'blockbusterpotentie' mogelijk te maken. Met een lening of garantiebijdrage voor extra marketinginspanningen, gecombineerd met een gegarandeerde kaartafname, ondersteunt het Blockbusterfonds bijzondere culturele initiatieven die gericht zijn op een groot en/of breed publiek. Het Blockbusterfonds is een samenwerking tussen de VandenEnde Foundation, het VSBfonds, de BankGiro Loterij en het Cultuurfonds.

In het verslagjaar 2020 zijn er twee nieuwe projecten van start gegaan: de tentoonstelling

De Tranen van Eros in het Centraal Museum te Utrecht en de tentoonstelling The Rolling Stones Unzipped in het Groninger Museum. In totaal is € 150.000 aan garantiebijdragen toegekend en heeft de BankGiro Loterij voor € 192.500,50 bijgedragen aan toegangskarten en aanverwante diensten.

Ten tijde van de eerste lockdown in maart 2020 liepen zeven blockbuster-projecten. Daarvan is één project definitief gecancelled (voorstelling Kinky Boots); vijf projecten zijn verlengd en waren na opheffing van de eerste lockdown opnieuw toegankelijk voor zover de coronamaatregelen dit toelieten. Eén project is gestaakt en uitgesteld naar het volgende jaar. Vijf projecten die in de loop van 2020 van start zouden gaan, zijn vanwege de coronacrisis uitgesteld naar 2021, 2022 of zelfs naar 2024.

Het Blockbusterfonds heeft coulance betracht bij enkele projecten waarbij de bezoekersaantallen niet zijn gehaald vanwege de coronamaatregelen. De financiële 'schade' te herleiden tot de coronacrisis is in 2020 beperkt gebleven tot € 60.000 voor Kinky Boots en € 40.144 voor AI: More than Human in Forum Groningen.

Fonds ZOZ

Een ander voorbeeld van een samenwerkingsprogramma is Fonds ZOZ. Dit fonds heeft als doel om nieuwe verhalen over vaak actuele onderwerpen te ontwikkelen die passen bij Nederland anno nu. Zo kunnen we bijdragen aan het bieden van een tegengeluid aan radicale of extreme sentimenten en proberen we verbinding in de samenleving te stimuleren.

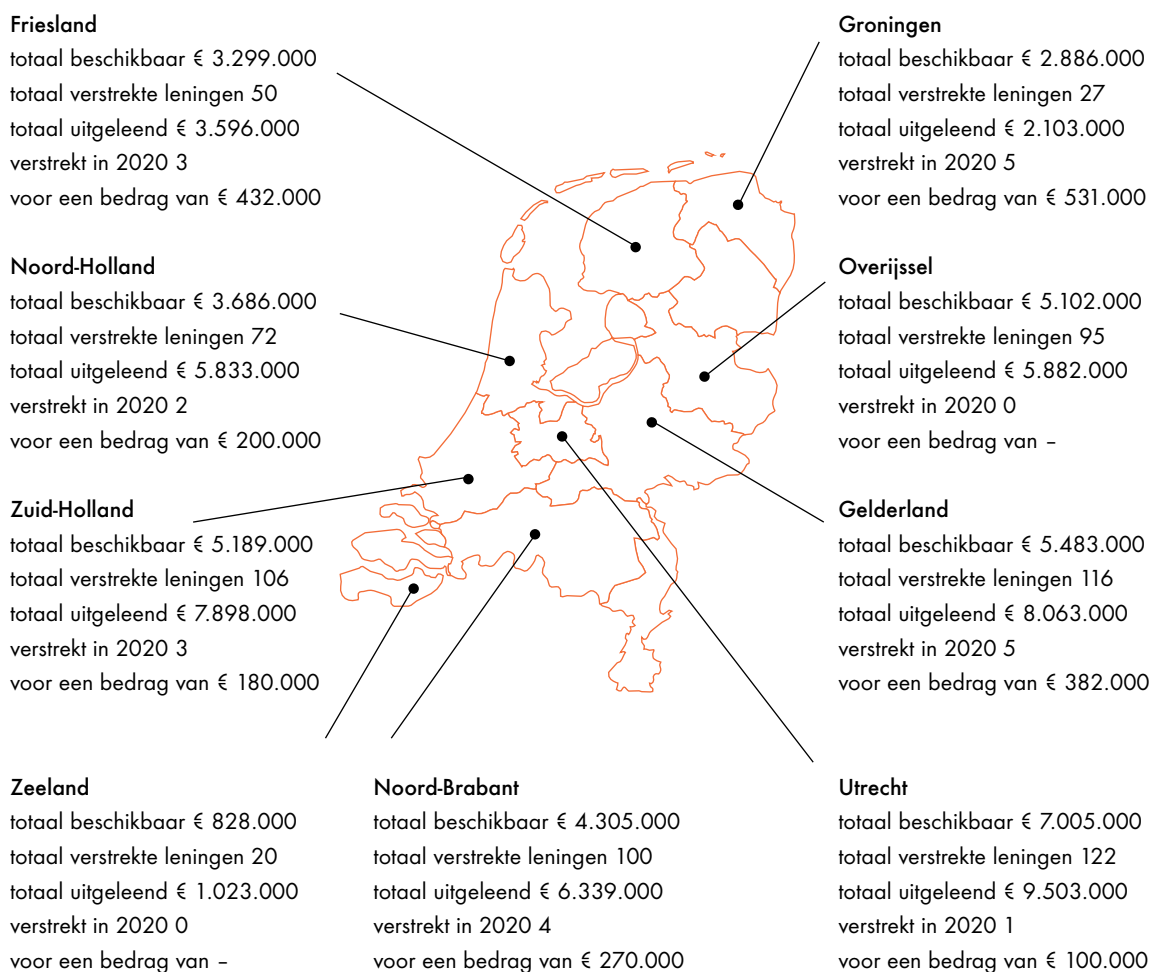
In 2020 zijn 41 projecten vanuit dit programma direct door ons ondersteund. Ook hebben we bijgedragen aan de ZOZ Academy (een samenwerking tussen het Cultuurfonds en theater De Meervaart in Amsterdam), waaruit nog eens tien initiatieven zijn begeleid en, in de vorm van try-outs, prototypen, vooronderzoek of pilot, het levenslicht zagen.

De focus van Fonds ZOZ lag met name op het verduurzamen en verstevigen van Fonds ZOZ met het oog op de toekomst. In het kader hiervan ontvingen wij van de BankGiro Loterij een bijdrage van € 375.000. Het oorspronkelijke idee, een rondreizend festival, wordt in 2021 in een nieuwe en coronaproof jas gestoken.

Fonds ZOZ en ZOZ Academy hebben ook dit jaar samen met lokale culturele organisaties digitale spreekuren georganiseerd. Tijdens deze videomeetings spraken we makers en hadden we het over mogelijke ondersteuning via Fonds ZOZ of andere fondsen. Soms hielpen we hen juist een stap verder door de makers over hun project te bevragen en te adviseren. Verder hebben wij het sociologisch onderzoek naar de impact van een deel van de door ons ondersteunde projecten gecontinueerd en implementeerde Fonds ZOZ deze resultaten direct in de (bestedings)praktijk.

Cultuurfondsen voor Monumenten

Om eigenaren van gemeentelijke en provinciale monumenten te stimuleren de desbetreffende panden op te knappen, te onderhouden om ze veilig te stellen en/of ze een nieuwe bestemming te geven, zijn in negen provincies Cultuurfondsen voor Monumenten ingesteld die leningen verstrekken om restauratie of herbestemming mogelijk te maken. Ook Monumentenfonds 1818 draagt hieraan bij. Het bijgaande overzicht toont per provincie over welke bedragen de Cultuurfondsen voor Monumenten kunnen beschikken en hoeveel leningen er zijn verstrekt.

Prijzen en onderscheidingen

Het Prins Bernhard Cultuurfonds reikt elk jaar meerdere prijzen, onderscheidingen, beurzen en stipendia uit. Dit doen we om vrijwilligers te eren, om talent aan te moedigen of als bekroning van een volledig oeuvre. Ook veel provinciale afdelingen van het Cultuurfonds hebben prijzen ingesteld om bijzondere prestaties binnen hun domein te eren.

- De **Prins Bernhard Cultuurfonds Prijs** – onze oeuvreprijs van 150.000 euro – werd op 23 november door H.M. Koningin Máxima uitgereikt aan ISH Dance Collective. ISH Dance Collective zorgt voor vernieuwing in de podiumkunsten door kunstvormen op een unieke manier te combineren en maakt daarmee de samenleving mooier, aldus het Cultuurfonds over de toekenning van de prijs. Als collectief van dansers onder leiding van Marco Gerris maakt ISH al meer dan twintig jaar multidisciplinaire voorstellingen en educatieprojecten. ISH verbindt en verrast daarmee uiteenlopende groepen mensen, met name ook jongeren.
- De **Zilveren Anjer** – ons eerbetoon aan personen die zich langdurig, vrijwillig en onbetaald bijzonder inzetten voor cultuur en natuur - werd in 2020 toegekend aan Kees Bos uit Koudekerke, Els Blokker-Verwer uit Laren en Albert Haar uit

Zuidwolde. Het was de 71ste editie van deze onderscheiding voor bijzondere en vrijwillige inzet voor cultuur of natuur. De geplande uitreiking van de Zilveren Anjer door H.K.H. Prinses Beatrix kon niet doorgaan, maar de laureaten ontvingen wel een persoonlijke felicitatiebrief van haar.

- De **Martinus Nijhoff Vertaalprijs** werd in 2020 toegekend aan twee winnaars: Jacques Westerhoven voor het vertalen van literatuur uit het Japans in het Nederlands, en Irina Michajlova voor het vertalen van Nederlandse literatuur in het Russisch.
- De **BankGiro Loterij Museumprijs** is in 2020 gewonnen door Naturalis Biodiversity Center. Met een overtuigende 47% van de publieksstemmen sleepte het museum de prijs, met als thema 'Achter de schermen voor het voetlicht', in de wacht. Het museum krijgt 100.000 euro. Daarmee kan het de bouw van een professionele studio realiseren, waarmee het museum een nog breder publiek kan bereiken.
- De **Charlotte Köhler Prijs voor theater** ging naar breaking collectief The Ruggeds. De **Charlotte Köhler Prijs voor beeldende kunst** was voor Sharelly Emanuelson uit Curaçao. Beide winnaars kregen een aanmoedigingsprijs van 30.000 euro.

Impact en verandertheorie

In 2020 hebben we vervolgstappen gezet om de impact van activiteiten en initiatieven die we ondersteunen of aanjagen, te vergroten. Wij hebben daarvoor een model uitgewerkt waarmee wij met de ons toevertrouwde gelden nog meer impact kunnen realiseren.

In 2020 zijn van alle bestedingen van het Cultuurfonds de programmalijn en de beoogde effecten vastgelegd. Daardoor konden wij een eerste analyse uitvoeren. Het vervolg van dit traject betreft de verdere analyse van de gegevens van 2020 en het vaststellen van indicatoren. Met de indicatoren bekijken we in welke mate de projecten daadwerkelijk het gewenste doel hebben bereikt. Deze metingen en de daaraan verbonden verandertheorie zijn essentieel voor het bepalen van een zo impactvol mogelijk toekomstig beleid van het fonds. In 2021 voeren we het model organisatiebreed in.

Om de impact te vergroten, hanteren we voortaan ook programmalijnen, gebaseerd op een expliciet gemaakte verandertheorie*. Deze programmalijnen (publiekbereik, educatie, verbinding, sectorversterking, behoud, innovatie en talentontwikkeling) kunnen meerdere werkterreinen bestrijken. Daarmee kunnen we de waarde van initiatieven meer helder en zichtbaarder maken, waardoor duidelijker wordt welke initiatieven we moeten ondersteunen en kunnen ontplooiën.

* Een verandertheorie is een instrument waarmee we het beoogde langetermijneffect (impact) beschrijven en verbinden met de veranderingen die we hiertoe op middellange termijn moeten bewerkstelligen (outcomes), de resultaten die daarvoor op korte termijn moeten worden gerealiseerd (outputs) en de te ontplooiën en ondersteunen activiteiten (activities) die hieraan ten grondslag liggen, geclusterd in zogenaamde programmalijnen.

[← index](#)

inkomsten

Bestaande en nieuwe schenkers wisten ons te vinden om in coronatijd samen een vuist te maken voor de noodlijdende cultuursector. Al die hartverwarmende reacties en acties stimuleerden het Cultuurfonds om de sector een extra impuls te geven. In aanvulling op onze eigen initiatieven sloegen we de handen ineen met partners die hetzelfde doel voor ogen hadden. Door dat gezamenlijke optreden was de impact nog groter.

Fondsenwerving

Het Cultuurfonds ontvangt inkomsten uit loterijen, uit schenkingen van particulieren, stichtingen en bedrijven en soms ook van overheden of waterschappen. Inkomsten uit eigen fondsenwerving van CultuurFondsen op Naam (CFoN), donateurs, eenmalige giften en nalatenschappen nemen de laatste jaren toe. Dat komt voort uit ons streven om op eigen kracht fondsen te werven die minstens gelijk zijn aan de bijdrage die we van de loterijen ontvangen.

De totale inkomsten stegen in 2020 naar € 58,4 miljoen (2019: € 40,4 miljoen).

BankGiroLoterij

In 2020 ontving het Cultuurfonds een bijdrage van € 16,8 miljoen van de BankGiro Loterij. Deze loterij staat in 2020 45% (2019: 50%, vanaf 2021: 40%) van haar opbrengst af aan goede doelen, waaronder het Cultuurfonds. Van dit bedrag is € 2,1 miljoen afkomstig van geormerkte loten: deelnemers die speciaal voor het Cultuurfonds meedoen aan de loterij.

Ook kreeg het Cultuurfonds € 100.000 toegekend uit de extra trekkingen van de BankGiro Loterij voor de BGL Museumprijs die naar Naturalis Biodiversity Center ging.

De Nederlandse Loterij verstrekt jaarlijks een substantieel deel van de opbrengst aan sport en goede doelen. Via de Stichting Aanwending Loterijgelden Nederland ontvangt het Cultuurfonds naar verwachting € 5,4 miljoen uit de opbrengst in 2020.

Om de inkomsten uit eigen fondsenwerving op peil te houden en waar mogelijk te laten toenemen, voert het Cultuurfonds een actief fondsenwervingsbeleid. Dat houdt rekening met verschillende typen gevers en hun specifieke wensen. Naast het CultuurFonds op Naam kent het Cultuurfonds een aantal geefkringen en is er een groeiende groep cultuur- en natuurliefhebbers particulier donateur van het fonds vanaf 35 euro per jaar.

CultuurFonds op Naam

Voor veel schenkers blijkt het instellen van een CultuurFonds op Naam een bijzonder aantrekkelijke manier om te geven. Met de 26 CultuurFonds op Naam die in het verslagjaar zijn ingesteld, stijgt het totaal van operationele fondsen op naam naar 477. De namen en fondsdoelstellingen zijn terug te vinden op de website van het Cultuurfonds www.cultuurfonds.nl/fondsen. Opvallend is dat schenkers steeds meer aandacht hebben voor jong talent. Daarnaast springt in het oog dat er niet alleen aandacht is voor de klassieke cultuur, maar bijvoorbeeld ook voor zaken als wereldmuziek, industrieel erfgoed en inclusiviteit.

De nieuwe fondsen zijn allemaal tot stand gekomen in nauw overleg met de schenkers. In een aantal gevallen treedt een fonds pas in werking na overlijden van de insteller en is de beschrijving van zo'n fonds opgenomen in een testament. Ook in 2020 zijn diverse fondsen in werking getreden na overlijden van de schenker. Eén schenker besloot de wensen in zijn testament bij leven al in werking te stellen. Daarom bracht hij een aanzienlijk deel van zijn vermogen onder in twee CultuurFonds op Naam. Op die manier kan hij zelf ervaren wat zijn bijdrage betekent voor de kunsten.

Er zijn in 2020 ook zes CultuurFonds op Naam bij gekomen die zich expliciet richten op de ondersteuning van projecten in de provincies Gelderland, Overijssel en Limburg.

In Amsterdam is verder gebouwd aan Mensen Maken Amsterdam, een overkoepelende stichting van buurtfondsen voor en door de verschillende buurten van Amsterdam. Hun projecten verrijken de buurt op het gebied van onder meer cultuur, welzijn, gezondheid, ouderen, kunst, natuur, sport, jeugd en veiligheid. Dit initiatief startte in 2014 met de oprichting van het Fonds voor Oost. In 2020 waren zes lokale fondsen onder de vlag van de in 2019 opgerichte Stichting Mensen Maken Amsterdam actief en is de samenwerking uitgebreid met tal van lokale partners/initiatiefnemers en Amsterdamse vermogensfondsen.

De Stichting Mensen Maken Amsterdam komt in 2022 volledig op eigen benen te staan. In 2020 werden de aanvragen voor het laatst beoordeeld door het Cultuurfonds. Vanaf 1 januari 2021 is Mensen Maken Amsterdam ingericht om zelf rechtstreeks inkomsten te ontvangen.

In 2020 zijn de laatste voorbereiding getroffen voor een fonds voor cultuurparticipatie voor (kwetsbare) ouderen. Het Lang Leve Kunst Fonds is in samenwerking met RCOAK en Fonds Sluyterman van Loo tot stand gekomen en in januari 2021 gelanceerd. In 2020 werd op ons initiatief een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheid om aanvullende financiering aan te trekken zodat zoveel mogelijk ouderen uiteindelijk actief kunst kunnen maken of doen.

Mecenaat op Maat

Onder de noemer 'Mecenaat op Maat' faciliteert het Cultuurfonds schenkers die nauw betrokken willen blijven bij de aanwending van hun gift of andere specifieke wensen hebben. Ook publiek-private samenwerkingen vallen hieronder.

Een hele bijzondere schenking kwam in april van een vermogende familie die anoniem € 1

miljoen doneerde aan het Cultuurfonds. Daarmee waren we één van de tien goede doelen die uit naam van deze schenker 'coronahulp' konden bieden.

De actie 'Doe mee met je AOW' valt ook onder het Mecenaat op Maat. Het echtpaar Corine en Hein Muller uit Bussum klopte met dat burgerinitiatief aan bij het Cultuurfonds en wist meer dan 4500 vermogende AOW'ers mee te krijgen om (een deel van) hun AOW-vakantiegeld te doneren. Het bedrag is verdubbeld door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Daarmee kwam er € 2,2 miljoen beschikbaar voor cultuurmakers die geen langjarige subsidie ontvangen zoals zzp'ers die buiten de nieuwe overheidsregelingen vielen.

De opbrengsten van deze schenkingen vormden de basis voor het opstarten van de Cultuurmakersregeling.

Mecenaatscampagne

In december is campagne gevoerd onder het motto 'Het begin van uw grote reis' om schenkers bewust te maken van nalaten of schenken bij leven. Deze actie is uitgezet in landelijke media om het Cultuurfonds nadrukkelijk neer te zetten als het persoonlijkste particuliere cultuurfonds in Nederland. In de campagne werd onder meer aansluiting gezocht bij de succesvolle fondsenwervingsactie 'Doe mee met je AOW'.

Donateurs

Particuliere donateurs zijn de basis onder onze fondsenwerving en vormen voor het Cultuurfonds een mooi vertrekpunt voor verdieping van de relatie met onze gevers. In 2020 lag de focus tijdens de Houd Cultuur Levend campagne op het werven van éénmalige giften. Ruim vijfduizend gevers reageerden met een gulle gift. Daarnaast meldden zich nog eens zo'n vijfhonderd nieuwe donateurs. Het totaal aantal donateurs lag eind 2020 op ruim 8.000.

Houd Cultuur Levend

In augustus is een extra wervingscampagne opgezet onder de noemer 'Houd Cultuur Levend'. Het doel van deze actie was om extra geld te werven voor de Cultuurmakersregeling vanwege de overweldigende hoeveelheid aanvragen die het Cultuurfonds in de zomer van 2020 bereikte.

De actie was tweeledig. Ten eerste wilde het Cultuurfonds met deze campagne giften werven bij kunstliefhebbers die de cultuur financieel wilden bijstaan in de coronacrisis. Daarnaast was het een bewustzijns campagne om een beweging op gang te brengen van mensen die zich solidair verklaren met de zwaar getroffen sector. De campagne bracht het Cultuurfonds ook in contact met grotere gevers en stichtingen die ook een bijdrage wilden leveren aan de noodhulp.

De actie Houd Cultuur Levend bracht, samen met de eerder genoemde grote anonieme schenking, de opbrengst van de actie 'Doe mee met je AOW' en de verdubbeling daarvan door het Ministerie van OCW in totaal een bedrag van ruim € 4,6 miljoen op. Dit bedrag is nog in ditzelfde boekjaar aangewend voor de Cultuurmakersregeling.

Nalatenschappen

Jaarlijks ontvangt het Cultuurfonds aanzienlijke bedragen uit nalatenschappen, al dan niet met de bestemming een CultuurFonds op Naam in te stellen. In 2020 hebben wij circa 75 persoonlijke gesprekken gevoerd over de mogelijkheden om een bijdrage aan het Cultuurfonds te omschrijven in een testament.

Het totale bedrag ontvangen uit nalatenschappen en legaten bedroeg € 18,7 miljoen (circa twee keer zoveel als in 2019) van 37 erflaters. Daar zat een nalatenschap bij van € 7,8 miljoen en vier erfenissen boven de € 1 miljoen. Een deel van de opbrengsten uit nalatenschappen komt ten goede aan CultuurFondsen op Naam die de erflaters al bij leven hadden ingesteld. In 2020 is € 260.000 uit twee nalatenschappen toegevoegd aan de opbrengst van de campagne Houd Cultuur Levend.

Anjeractie

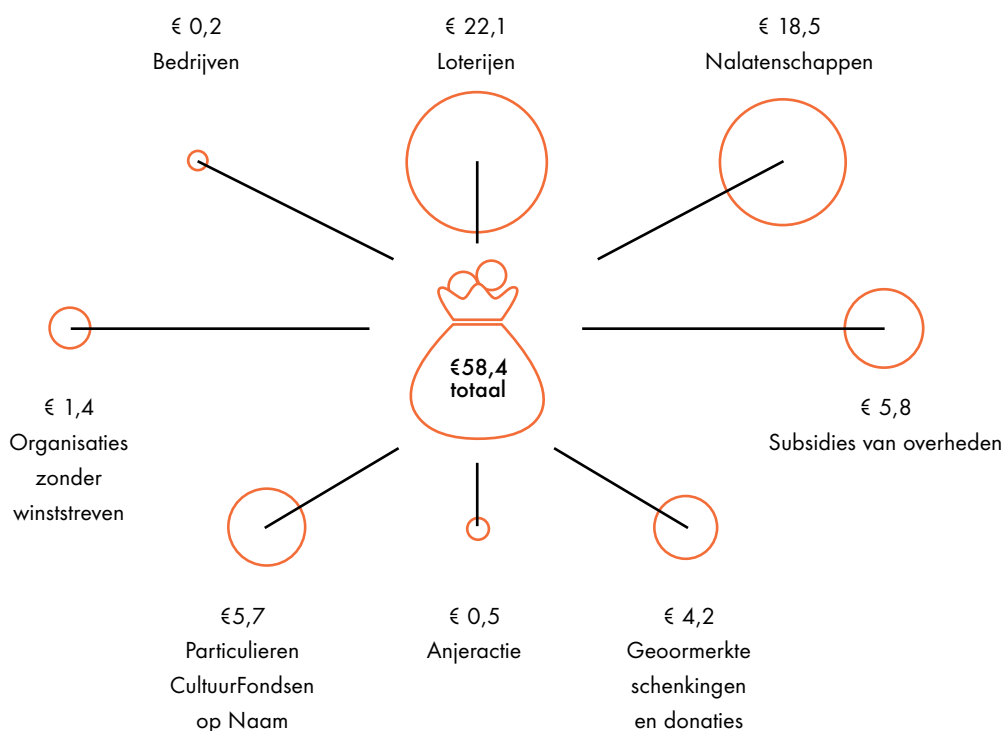
De Anjeractie is de jaarlijkse collecteweek van het Cultuurfonds. Traditiegetrouw brengen tienduizenden vrijwilligers uit het verenigingsleven geld bijeen voor de provinciale afdelingen van het Cultuurfonds en voor de eigen clubkas (verdeling: 50/50).

Het Cultuurfonds had in het najaar van 2019 al besloten om in 2020 te stoppen met de fysieke inzamelingsactie: de collectebussen zouden definitief verdwijnen. Het was de bedoeling het jaar 2020 te gebruiken om een alternatief te ontwikkelen, waarbij de opbrengst van de collecte in het jubileumjaar – de Anjeractie werd in 2020 voor de 75e keer gehouden – volledig naar de deelnemende organisaties/verenigingen zou gaan, zonder afdracht aan het Cultuurfonds.

Door corona bleek een fysieke collecte helemaal niet mogelijk. Daarom besloten we om van 22 mei tot en met 30 mei de Anjeractie volledig via de mobiele telefoon te organiseren. Inmiddels is besloten dat de actie ook in 2021 een mobiele actie wordt.

In 2020 deden 1091 organisaties/verenigingen mee. Ze ontvingen samen 45.270 giften ter waarde van € 463.495. Dat is een daling van bijna 38 procent. Maar zoals van tevoren toegezegd, vloeide de opbrengst terug naar de collecterende organisaties.

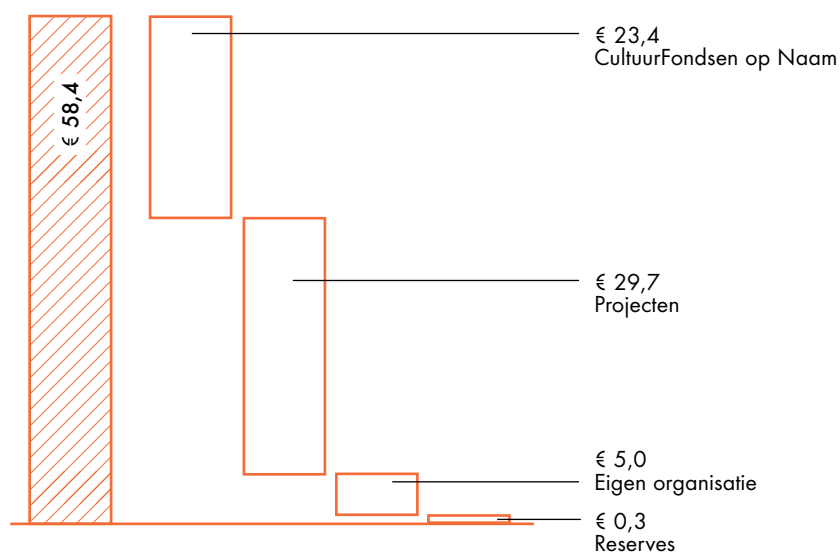
Bedragen in miljoen

Bestemming inkomsten

Van de totale inkomsten van € 58,4 miljoen wordt € 23,4 miljoen toegevoegd aan de vermogens van de CultuurFondsen op Naam. € 29,7 miljoen wordt besteed aan de ondersteuning van projecten en € 5,0 miljoen aan de kosten van de eigen organisatie. Een bedrag van € 0,3 miljoen uit ongeoormerkte nalatenschappen werd conform beleid toegevoegd aan de reserves.

Bedragen in miljoen

Gedragcodes en richtlijnen

Als fondsenwervende organisatie heeft het Cultuurfonds de culturele ANBI-status. Mede in dat verband zien directie en medewerkers er bij het ontwikkelen en uitvoeren van wervings- en overigens ook andere activiteiten, nauwlettend op toe dat de volgende richtlijnen en gedragcodes strikt worden nageleefd:

Richtlijnen Centraal Bureau Fondsenwerving

Het Cultuurfonds heeft de CBF-Erkenning, het keurmerk dat het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) alleen toekent aan goede doelen die conform de strenge richtlijnen evident bijdragen aan een betere wereld, zorgvuldig omgaan met elke euro, verantwoording afleggen en zich onafhankelijk laten controleren.

Gedragcode straat- en huis-aan-huiswerving

Het Cultuurfonds volgt deze gedragcode van de brancheorganisatie Vereniging Direct Dialogue Donateurwervers Nederland.

Bel-me-niet Register

Bij telemarketing conformeert het Cultuurfonds zich aan de richtlijnen van het Bel-me-niet Register.

Gedragcode fondsenwerving

Het Cultuurfonds verstrekt geen gegevens over donateurs, relaties en begunstigen aan derden.

Privacy statement

Het Prins Bernhard Cultuurfonds vindt de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van zijn relaties en de bezoekers van de website essentieel. Persoonsgegevens worden daarom met de grootst mogelijke zorgvuldigheid behandeld en beveiligd. Wij houden ons in alle gevallen aan de eisen die zijn gesteld in de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

[← index](#)

communicatie

Met doelgerichte communicatie wil het Cultuurfonds de verschillende doelgroepen – zowel aanvragers als schenkers informeren, inspireren en activeren. We belichten projecten en personen die het Cultuurfonds ondersteunt en vertellen verhalen over de loterijen, de donateurs en schenkers die dat mogelijk maken. Zo nemen we steeds meer mensen mee in onze missie om cultuur en natuur in Nederland levend te houden en een kweekvijver te zijn voor jong talent.

Merkbelofte

Het in 2019 herschreven merkverhaal, in het kader van ‘Cultuurfonds 2030’, werd begin 2020 vertaald in een nieuwe, verfrissende en eigentijdse merkbelofte en een nieuwe pay-off: *Het begin van iets moois*. Deze merkbelofte werd intern en extern geïntroduceerd, onder andere met een korte film en een introductiecampagne op televisie. Het vormt de basis voor alle communicatie van het Cultuurfonds.

Advertenties en campagnes

Om actief fondsen te werven voor de ondersteuning van projecten, voerde het Cultuurfonds ook in 2020 doelgericht campagne voor donateurs, mecenaat en de Anjeractie. Dat gebeurde online, met advertenties in magazines, kranten en vakbladen van intermediairs, zoals het notariaat en de advocatuur, en door telemarketing.

Vanwege de nood in de sector werd tijdens de zomer een speciale fondsenwervende campagne gevoerd onder de naam Houd Cultuur Levend. De opbrengst werd toegevoegd aan de regeling voor cultuurmakers. Diverse bekende cultuurmakers waren onze ambassadeurs in deze campagne.

Om extra aanvragen te werven voor studie- en onderzoeksbeurzen rolden we begin 2020 wedereom een online campagne uit. Het aantal beursaanvragen daalde van 295 naar 227.

Rond prijsuitreikingen en stipendia voerde het Cultuurfonds campagnes met de ontvanger van de prijs als hoofdonderwerp en ambassadeur/micro influencer, zoals bij het Mode Stipendium, Documentaire Stipendium, het Pop Stipendium, de Martinus Nijhoff Vertaalprijs en de Charlotte Köhler Prijzen.

Bereik en engagement relaties en publiek

Via de website, social media, webcare, nieuwsbrief en e-mail informeren, engageren en inspireren wij onze eigen relaties en bouwen we aan nieuwe communities. Ook printmedia (magazine, brochure) blijven een rol spelen bij de benadering van donateurs, schenkers, testateurs, potentiële geefrelaties en cultuurmakers.

De e-mail-nieuwsbrief wordt één keer per maand onder 72.000 relaties verspreid. Het Prins Bernhard Cultuurfonds Magazine verscheen zoals altijd in twee reguliere edities – in juni en december – in een oplage van 26.000. Daarnaast was er een extra jubileum-editie met een speciale cover van beeldend kunstenaar Bas Kosters. Deze editie werd op 8 oktober door Koning Willem-Alexander in ontvangst genomen tijdens de jubileumviering.

Het aantal bezoekers van onze website steeg in 2020 met bijna 25%. Op social media zijn in 2020 met name de Instagram en LinkedIn communities exponentieel gegroeid. Het

engagement is enorm toegenomen door extra online acties en campagnes in coronatijd, zoals #meisjemistdemensen, #doemeemetjeaow en #houdcultuurlevend. Met onze communities bouwen we aan het creëren van zichtbaarheid, awareness en draagvlak, het vergroten van de naams- en inhoudsbekendheid en aan het boeien, binden en werven van (potentiële) gevers en cultuurmakers (als ambassadeurs).

Twitter en Facebook blijven de grootste online communities, maar de sterkste groei in het bereiken van nieuwe doelgroepen was er in 2020 op Instagram en LinkedIn.

Vrije publiciteit

Het Cultuurfonds kreeg in 2020 meer vrije publiciteit dan ooit. De urgentie van onze missie als voorvechter van cultuur werd door de coronacrisis versterkt en door het uitrollen van het nieuwe merkverhaal en een actief (online) mediabeleid verder kracht bijgezet.

Tot de best bekeken artikelen in 2020, naast alle algemene aandacht voor de nood in de culturele sector en onze rol daarin, behoorden die over de toekenning van de Prins Bernhard Cultuurfonds Prijs aan ISH Dance Collective, de lancering van Kickstart Cultuurfonds en het 80-jarige jubileum van het Cultuurfonds in aanwezigheid van Koning Willem-Alexander. De aanstelling van onze nieuwe directeur Cathelijne Broers heeft tegen het einde van het jaar veel positieve pers opgeleverd.

Regionale en lokale media besteedden veel aandacht aan de activiteiten van onze provinciale afdelingen, zoals toekenningen aan projecten en uitreikingen van prijzen of onderscheidingen.

[← index](#)

organisatie

Vanwege de breedte van het werkkterrein heeft het Cultuurfonds een wijdvertakte organisatiestructuur. Zo houden we voeling met alle geledingen van de samenleving en kunnen we weloverwogen ons werk doen en kunnen we cultuur en natuur bevorderen waar het echt nodig is.

Landelijk fonds en provinciale afdelingen

Het Cultuurfonds heeft een landelijk bureau in Amsterdam dat zich richt op activiteiten met een nationale uitstraling en heeft daarnaast twaalf provinciale afdelingen die zich concentreren op projecten met een vooral regionale of lokale betekenis. Samen onderhouden we nauw contact over het gevoerde beleid, de opgedane ervaringen en de toekomstige koers. In een zogenoemd Administratief Overleg kwamen afgevaardigden van het landelijke bureau en de provinciale afdelingen tweemaal online bijeen, op 14 april en 5 november 2020.

In 2020 was er ook tweemaal een online bestuurlijk overleg, op 6 april en 19 november. Er is daar met name stilgestaan bij het financieel beleid, het meerjarenbeleidsplan 2020-2022 en de initiatieven en campagnes van die het Cultuurfonds naar aanleiding van de coronapandemie en de gevolgen daarvan heeft opgestart.

Personeelsvertegenwoordiging

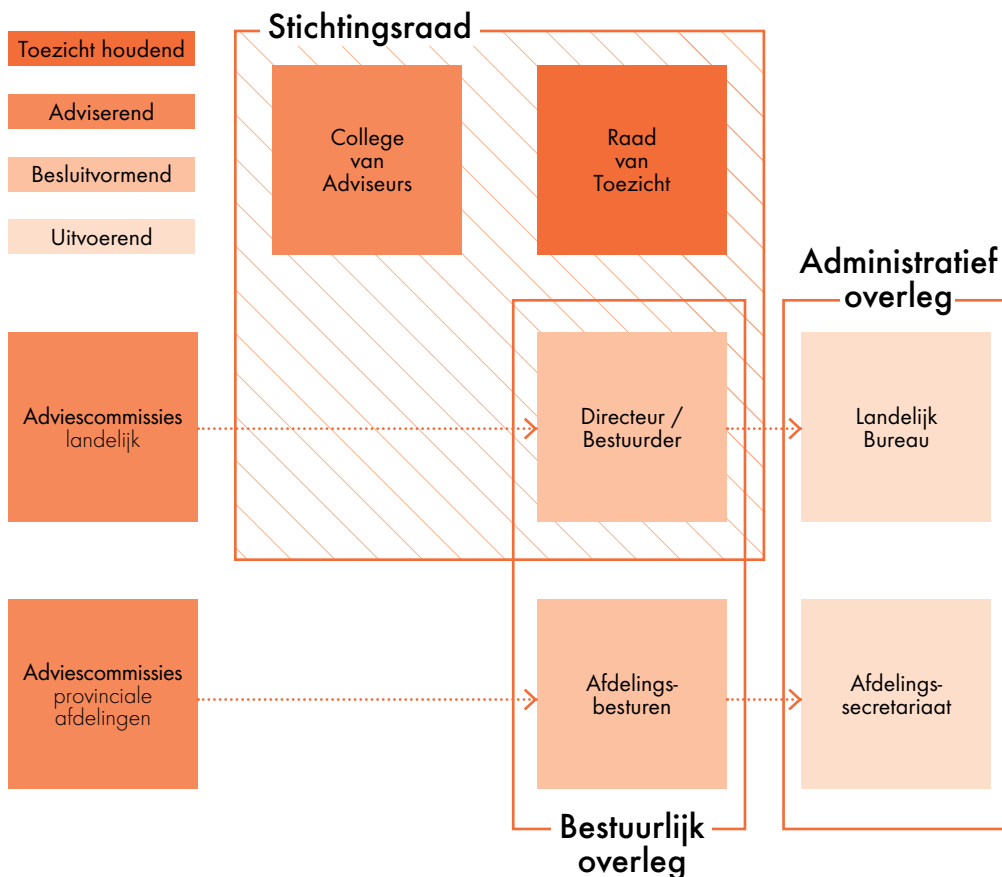
Via de personeelsvertegenwoordiging (PVT) hebben medewerkers in dienst bij het Cultuurfonds inspraak in het (sociale) beleid en de arbeidsvoorwaarden. De PVT bestaat uit Myra Groenink (adviseur bestedingen), Mathilde Stuyling de Lange (adviseur mecenaat) en Menno Tummers (major partnerships manager).

Klachten

In 2020 ontving het fonds vijf klachten; twee met betrekking tot het salaris van de directeur, één naar aanleiding van een administratieve fout van onze kant, één over de keuze van de bank die we gebruiken voor het ontvangen van donaties en één over de afwikkeling van een nalatenschap en een dispuut over vrijstelling erfbelasting. Klachten worden doorgaans binnen twee werkdagen afgehandeld door de betreffende afdeling.

De Financiële Audit- en Beleggingscommissie evalueert de afhandeling van klachten eenmaal per jaar. Deze worden indien relevant daarna nog besproken in de vergadering van andere bestuurs- en overlegorganen. Om antwoord te geven op vragen over inkomsten, uitgaven en het financieel beleid van het Cultuurfonds worden de veelgestelde vragen hierover op onze website zorgvuldig toegelicht.

Bestuurlijke organisatie

Stichtingsraad

De Stichtingsraad kwam in 2020 twee keer bijeen om vaste agendapunten te bespreken, zoals het jaarplan (inclusief de begroting, het beleggingsbeleid, de voordracht van kandidaten voor onze prijzen en onderscheidingen), ontwikkelingen binnen de werkterreinen van het fonds, de provinciale afdelingen, het kansspelbeleid en (her) benoemingen in afdelingsbesturen en adviescommissies. Het belangrijkste onderwerp van de beraadslagingen gedurende het jaar was vanzelfsprekend de coronapandemie en de gevolgen daarvan voor de werkterreinen van het Cultuurfonds, alsmede initiatieven en campagnes die in dit verband zijn opgestart. Ook is gesproken over het vervolg daarvan in 2021 en de werving van middelen om de extra activiteiten van het Cultuurfonds te financieren.

Meer informatie over onze bestuurlijke organisatie vindt u op www.cultuurfonds.nl/informatie/organisatie

Regels voor goed bestuur

Het Cultuurfonds maakt onderscheid tussen toezichthoudende, bestuurlijke en uitvoerende taken en voldoet daarbij aan de regels voor goed bestuur die zijn vervat in:

- Het Erkenningscertificaat van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF);
- De Code Goed Bestuur van Goede Doelen (Code Wijffels) van de brancheorganisatie Goede Doelen Nederland;
- De interne bestuurscode van het Cultuurfonds die zittingstermijnen, bevoegdheden, rechten en plichten vermeldt van leden van de Raad van Toezicht, provinciale afdelingsbesturen en adviescommissies. Hierin staat onder meer dat zij geen beloning ontvangen voor werkzaamheden die ze in dit kader verrichten. Indien gewenst kunnen onkosten wel worden vergoed.
- Het Cultuurfonds past de principes en aanbevelingen van de Governance Code Cultuur 2019 toe. Bestuurders en toezichthouders zijn onafhankelijk en handelen integer. Zij zijn alert op belangenverstrengeling, vermijden ongewenste belangenverstrengeling en gaan op een transparante en zorgvuldige wijze om met tegenstrijdige belangen.

Integriteitsbeleid

Integer handelen, respect en vertrouwen liggen aan de basis van ons werk. Sinds 2020 is onze nieuwe Gedragscode Integriteit van kracht. Deze code vormde de basis voor verdere gesprekken over integriteit met medewerkers, vrijwilligers en andere betrokkenen bij het Cultuurfonds. Het Cultuurfonds hecht grote waarde aan het intern bespreekbaar maken en houden van integriteitsvraagstukken. Daarnaast conformeren we ons aan de normen van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) dat toezicht houdt op goede doelen.

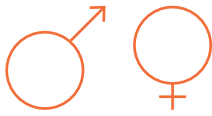
Externe experts

De 364 (2019: 351) leden van onze (afdelings)bestuurs- en adviesorganen zetten zich belangeloos in voor het Cultuurfonds. Hun professionele vrijwillige inzet is voor onze organisatie onmisbaar.

Medewerkers landelijk fonds

Op het hoofdkantoor van het Cultuurfonds in Amsterdam werken 54 werknemers (peildatum 31 december 2020), waarvan een ruime meerderheid een parttime aanstelling heeft. Zij zorgen jaarlijks onder meer voor de afhandeling van de honderden projectaanvragen met een landelijke uitstraling, en ook voor de fondsenwerving en communicatie van de organisatie als geheel. Verder voeren medewerkers van het hoofdkantoor centrale taken uit zoals de beleidsontwikkeling en de bedrijfsvoering. De aansturing gebeurt door een MT dat bestaat uit de directie en het hoofd Bestedingen, het hoofd Fondsenwerving en Communicatie, het hoofd Financiën en de bestuurssecretaris.

Aantal medewerkers

17

37

Ziekteverzuim

2,7%

Gemiddelde leeftijd

46,5

In/uit dienst

12

10

Medewerkers provinciale afdelingen

Het ambtelijk secretariaat van de provinciale afdelingen van het Cultuurfonds is ondergebracht bij de provincies. Daar zijn ruim dertig mensen – in loondienst bij de provincie of op freelance basis verbonden aan de organisatie – verantwoordelijk voor de afhandeling van projectaanvragen die overwegend lokaal, regionaal of provinciaal belang hebben. Zij organiseren de prijsuitreikingen en eigen initiatieven van hun eigen afdeling.

Nevenfuncties en vertegenwoordigingen

Het Cultuurfonds juicht toe dat medewerkers in het kader van hun werk of voor hun ontwikkeling bij andere organisaties nevenfuncties vervullen. Sommigen van hen en enkele leden van de Raad van Toezicht treden op als vertegenwoordiger van het fonds bij andere organisaties. Wij zien er streng op toe dat daarbij geen belangenverstrengeling optreedt en ook dat de schijn daarvan wordt vermeden.

Namen en nevenfuncties

Raad van Toezicht College van Gedelegeerden

Voorzitter:

Mw. prof.dr. P.L. Meurs (2022, voorzitter), Hoogleraar Bestuur in de Gezondheidszorg
Erasmus School of Health Policy & Management
Wetenschappelijk directeur Erasmus Centrum voor Zorgbestuur

Vice-voorzitter:

Ir. A.P. Creyghton (2021), managing director en senior partner Boston Consulting
Group

Penningmeester:

Drs. L. Meijaard (2023)

Leden

Mw. mr. N. Idsinga (2021), partner en belastingadviseur Arcagna
F. Tabarki (2020), directeur/oprichter Studio Zeitgeist

Leden RvT namens de provinciale afdelingen

Mw. drs. M.H.M. Schoenmakers (2021), directeur Koninklijke Academie van
Beeldende Kunsten in Den Haag

Mw. drs. J.A. Timmer (2020), presentator, producent, interviewer

Mw. drs. J.W.N. Verberne (2022)

Relevante nevenfuncties:

Mw. prof.dr. P.L. Meurs

Lid Raad van Toezicht Academisch Medisch Centrum Amsterdam tot 1 juni 2020
Lid Raad van Toezicht Universiteit van Amsterdam
Voorzitter Raad van Toezicht Pharmaccess
Buitengewoon raadslid Onderzoeksraad voor Veiligheid
Lid Algemeen bestuur Vereniging AEGON
Lid Raad van Toezicht ArtEZ Hogeschool voor de Kunsten
Lid Raad van Toezicht Parnassiagroep
Namens het Cultuurfonds: lid van de Raad van Toezicht van het Blockbusterfonds

Drs. L. Meijaard

President-commissaris AFC Ajax
President-commissaris Achmea Investment Management
Commissaris IBS Capital Allies
Commissaris Safened
Bestuurslid Dutch Venture Initiative
Lid Adviescommissie Anthos
Commissaris OBAM IM

Mw. mr. N. Idsinga

Universitair docent aan de Universiteit Amsterdam
Lid sectie estate planning van de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

F. Tabarki

Lid Raad van Toezicht Mediamatic
Lid Bestuur Turning Point
Lid Raad van Toezicht Internationaal Theater Amsterdam
Lid Raad van Commissarissen Stadgenoot

Mw. drs. M.H.M. Schoenmakers

Voorzitter Vereniging voor het Hoger Kunstonderwijs
Voorzitter Ontwerp voor de BIS 2021-2024 bij de Raad voor Cultuur (van 1 januari 2020 t/m 31 december 2020)

Mw. drs. J.A. Timmer

Lid Bestuur en presentator/producent Stichting De Literaire Hemel
Lid Bestuur Stichting Vrienden van het Prins Claus Conservatorium
Lid Raad van Toezicht SpeelgoedMuseum Kinderwereld Roden
Ambassadeur Museum Molen de Wachter, Zuidlaren
Bestuurslid van Stichting DeJongDeJongPlus.

Mw. drs. J.W.N. Verberne

Lid Raad van Advies Botanische Tuin Nijmegen

Adviseur namens het Prins Bernhard Cultuurfonds bij de European Cultural Foundation

Prof. dr. J.C. Kennedy, decaan University College Utrecht.

Adviseur namens de European Cultural Foundation bij het Prins Bernhard Cultuurfonds

R. Defares, algemeen directeur IMC B.V.

College van Adviseurs

Mw. prof. dr. J.M. Cramer (2020), ambassadeur Circulaire Economie
Amsterdam Economic Board, strategisch adviseur Utrecht Sustainability Institute,
emeritus hoogleraar Duurzaam innoveren Universiteit Utrecht

Mw. drs. S.G. van Dockum (2021), directeur-bestuurder van Stichting Het
Utrechts Landschap, Directeur-bestuurder van Stichting De Utrechtse Molens,
Directeur-bestuurder van Stichting Kasteel Loenersloot

Mw. prof. dr. M.C.R. Grever (2022), hoogleraar Theorie en Methodes van
de Geschiedenis en directeur van het Centrum voor Historische Cultuur aan de
Erasmus Universiteit Rotterdam

R. Kieft (2020), directeur Stichting Omroep Muziek

Mr. E. Pals (2022), directeur Stichting Scapino Ballet Rotterdam

Mw. drs. E.J.H. Pelsers (2021), directeur Kröller-Müller Museum

Prof. dr. P. Schnabel (2020), universiteitshoogleraar (em.) Universiteit Utrecht

Relevante nevenfuncties directie en bestuur Prins Bernhard Cultuurfonds

Mw. drs. C.H. Broers, statutair directeur/bestuurder (vanaf 1 november 2020)

Onbetaalde nevenfuncties

Lid NL2025 Netwerk

Voorzitter Jury SponsorRing-verkiezing

Jurylid IJ-prijs

Lid Raad van Toezicht Amsterdam & Partners

Lid Raad van Toezicht Blockbusterfonds

Lid Toezichtcommissie Kickstart Cultuurfonds

Betaalde nevenfuncties

Lid Raad van Commissarissen Rabobank Amsterdam

Mw. dr. A. Esmeijer, statutair directeur/bestuurder (tot 1 november 2020)

Strategisch adviseur (per 1 november 2020)

Onbetaalde nevenfuncties:

Lid Bestuur Stichting Kansspelbelangen NOC*NSF/ALN

Lid Bestuur Blockbusterfonds

Lid Toezichtcommissie Kickstart Cultuurfonds

Vice-voorzitter/Secretaris Bestuur Stichting ALN Aanwending Loterijgelden

Nederland (voorheen: Algemene Loterij Nederland)

Adviseur Board European Cultural Foundation

Voorzitter Jury Museumtijdschriftprijs (Tentoonstelling van het Jaar)

Vice-voorzitter Bestuur Goede Doelen Platform

Lid Raad van Advies Europees Cultuurforum

Lid Comité van Aanbeveling Nederlandse Taalunie en Internationale Vereniging voor Neerlandistiek

Secretaris Bestuur Stichting The Hague Club (netwerk Europa's grootste private vermogensfondsen)

Lid Comité van Aanbeveling Governance Code Cultuur

Directeur Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen

Lid Beneficiantenraad BankGiro Loterij

Voorzitter Hybride Fondsen Overleg (FIN)

Betaalde nevenfuncties:

Lid Raad van Toezicht NWO (Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek)

Lid Raad van Toezicht ArtEZ Hogeschool voor de Kunsten

Lid Raad van Toezicht NOS (Nederlandse Omroep Stichting)

Vertegenwoordiging in andere organisaties

Het Prins Bernhard Cultuurfonds was in 2020 vertegenwoordigd in gremia binnen of lid van:

BankGiro Loterij

European Cultural Foundation

European Foundation Centre

Goede Doelen Platform

Goede Doelen Nederland

ICOM

ICOMOS

Informeel Fondsenoverleg

Nederlands Genootschap van Fondsenwerwers

Nederlandse Loterij

Stichting Collecteplan

Stichting SBF Samenwerkende brancheorganisaties Filantropie

Stichting Socutera

Stichting ten behoeve van Culturele en Maatschappelijke Beschikkingen

Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling (VBDO)

Vereniging van Fondsen in Nederland (FIN)

[← index](#)

financieel beleid

Het Prins Bernhard Cultuurfonds is een hybride fonds: er worden eigen fondsen geworven en er zijn inkomsten uit vermogen. Dit vermogen bestaat deels uit CultuurFondsen op Naam, waarvan het rendement wordt besteed om activiteiten te ondersteunen. Daarnaast heeft het Cultuurfonds eigen reserves waarvan het rendement wordt gebruikt om de organisatiekosten zo veel mogelijk te dekken.

Staat van baten en lasten

Bedragen in € miljoen

	Werkelijk 2020	Begroting 2020	Werkelijk 2019
Geworven baten	58	40	41
Verstrekke bijdragen	41	35	39
Vrijgevallen bedragen	-3	-2	-2
Selectie en monitoring van bestedingen	4	4	3
Totaal besteed aan doelstelling	42	37	40
Wervingskosten	4	5	4
Kosten beheer en administratie	1	1	1
Som der lasten	47	43	45
Saldo financiële baten en lasten	18	10	33
Saldo van baten en lasten	29	7	29

De geworven baten stegen onder meer door ontvangen nalatenschappen (€ 18,5 miljoen) en lagen fors hoger dan in 2019 en dan begroot. Dat kwam ook door een eenmalige opbrengst van € 4,6 miljoen die werd opgehaald met een campagne om cultuurmakers te ondersteunen.

Het overgrote deel van de baten komt van schenkers die zich voor langere tijd aan het Cultuurfonds verbinden, dat zijn zowel de loterijen, particulieren (donateurs en CultuurFonds op Naam-instellers), bedrijven en andere organisaties en overheden. De baten van particulieren bestaan grotendeels uit baten van nalatenschappen. Ondanks dat elke opengevallen nalatenschap een incidenteel karakter heeft, zijn de baten voor het Cultuurfonds van jaarlijks terugkerende aard en kan de hoogte van deze baten sterk fluctueren.

De bestedingen aan projecten voor cultuur en natuur bedroegen 88,7% van de totale lasten, in lijn met 2019 (89,5%), maar hoger dan begroot (86,8%). Dat laatste kwam door de extra ondersteuning van de culturele sector die werd gedaan in reactie op de coronapandemie.

Het saldo van de financiële baten en lasten was positief door een rendement op de effectenportefeuille van 6,4% (2019: 12,7%, begroot 4,2%). Het beleggingsrendement is conform de ontwikkelingen in de financiële markten in 2020 en is 0,7% lager dan de benchmark die we gebruiken om de effectenportefeuille te beoordelen. De beleggingen

hebben een lange termijn horizon, waarbij negatieve én positieve fluctuaties op jaarbasis ten opzichte van het begrote lange termijn rendement van 4,2% gebruikelijk zijn.

Het saldo van de baten en lasten in 2020 bedroeg € 29,2 miljoen. Dit positieve resultaat wordt met name veroorzaakt doordat een groot deel van de geworven baten (€ 23,4 miljoen) niet direct wordt besteed, maar conform afspraak met de schenker toegevoegd wordt aan de vermogens van de CultuurFondsen op Naam. Dit komt gedurende de looptijd van het CultuurFonds op Naam beschikbaar voor besteding.

Kosten eigen organisatie

Met de medewerkers van het landelijk fonds en de provinciale afdelingen en de onbezoldigde leden van de bestuurs- en adviesorganen, werft, beheert en besteedt het Cultuurfonds gelden ten behoeve van onze missie. De kosten die hiermee gemoeid zijn, zetten we hieronder op een rij.

Overzicht kosten

De totale kosten eigen organisatie van het Prins Bernhard Cultuurfonds waren in 2020 € 9,2 miljoen (2019: € 7,8 miljoen; begroot: € 9,7 miljoen). In 2019 heeft het Cultuurfonds gewerkt aan de strategische visie voor 2030 en de doelstellingen voor 2020-2022. Als gevolg van de coronapandemie is de uitwerking hiervan deels vertraagd en zijn minder kosten gemaakt dan begroot. Anderzijds zijn extra middelen gegaan naar communicatie en fondsenwerving, om de noden in de cultuursector extra onder de aandacht te brengen.

Ten opzichte van 2019 stegen daarnaast de kosten van automatisering met € 296.000 door de verdere ontwikkeling van de IT-organisatie met betrekking tot het inrichten van het IT-landschap en het uitvoeren van IT-projecten. De totale personeelskosten zijn gestegen met € 1,0 miljoen. Dit heeft enerzijds te maken met de (deels tijdelijke) uitbreiding van het personeelsbestand van gemiddeld 38,4 FTE naar 40,8 FTE. Daarnaast zijn de overige personeelskosten gestegen door de tijdelijke invulling van vacatures door externen en extra ondersteuning voor diverse eenmalige initiatieven.

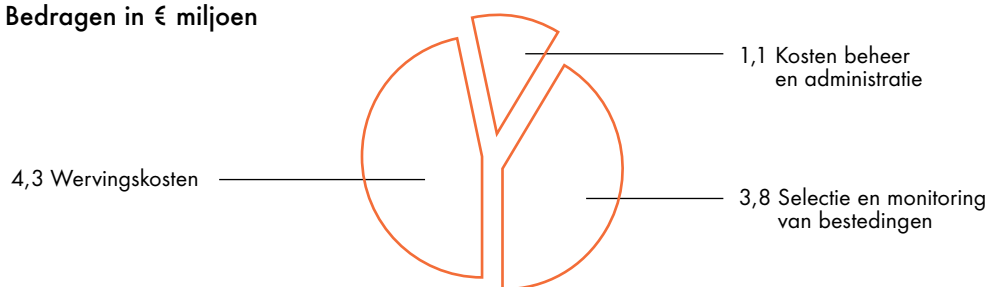
We hanteren voor de kosten eigen organisatie een norm van maximaal 22,5% ten opzichte van de bestedingen. Ook in 2020 bleven we met 20,8% onder deze norm (2019: 17,7%).

Toerekening kosten en activiteiten

De kosten eigen organisatie worden toegerekend aan de verschillende activiteiten van het Prins Bernhard Cultuurfonds, conform de wettelijke Richtlijn 650 voor de jaarverslaggeving van fondsenwervende organisaties.

Kosten eigen organisatie

Bedragen in € miljoen

Selectie en monitoring van bestedingen

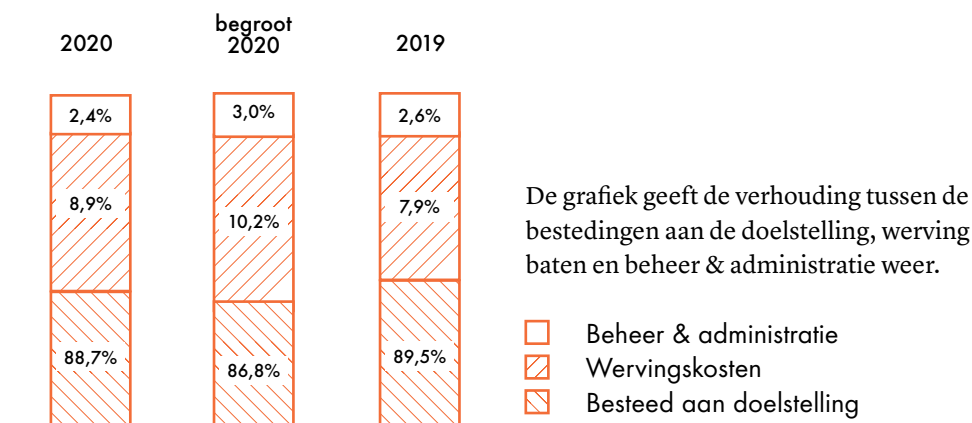
Naast de loterijgelden en donaties die doorgaans vrij te besteden zijn, selecteert het Cultuurfonds te ondersteunen projecten voor bijna 500 CultuurFondsen op Naam waarvan het budget is geormerkt voor een specifieke doelstelling. De kosten om aanvragen te beoordelen, selecteren, monitoren en controleren, en om aanvragen te matchen met geormerkte budgetten, bedroegen € 3,8 miljoen. We behandelden in totaal 5.216 aanvragen, dat zijn er 531 minder dan in 2019 (5.747). Hiervan ondersteunden we 3.952 projecten (2019: 4.150).

Kosten van werving

De totale kosten van werving bedroegen in 2020 € 4,3 miljoen (2019: € 3,5 miljoen). De stijging betreft met name hogere communicatiekosten om de noden in de cultuursector extra onder de aandacht te brengen en hogere personeelskosten als gevolg van het uitbreiden van het fondsenwervingsteam. De kosten van werving bedroegen 7,3% van de totale inkomsten (2019: 8,7%) en blijft ruimschoots onder de voorheen in de branche gehanteerde norm van 25%.

Kosten van beheer en administratie

De totale kosten van beheer en administratie bedroegen € 1,1 miljoen, dit is 2,4% (2019: 2,6%) van de totale lasten. Het Cultuurfonds hanteert een eigen norm van maximaal 5% voor deze kosten en bleef daar ondanks de tijdelijke inzet van extra capaciteit om de activiteiten gedurende de lockdown gaande te houden, ruimschoots onder. Onderstaande grafiek geeft de verhouding tussen de bestedingen aan de doelstelling, werving baten en beheer & administratie weer. Deze week iets af van begroot ten gunste van de besteding aan de doelstelling en was in lijn met 2019.

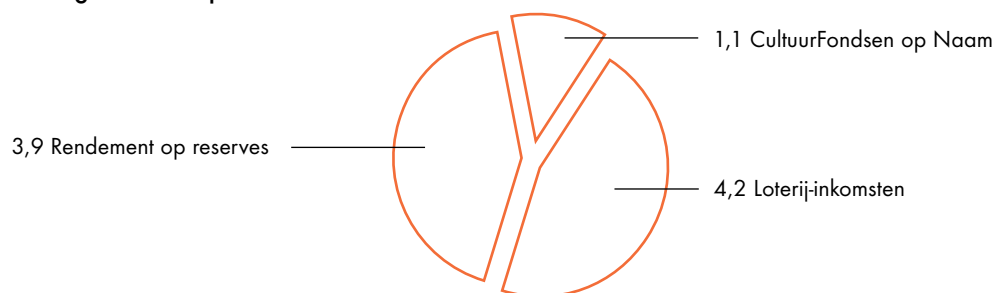

Dekking kosten eigen organisatie

Het Cultuurfonds dekt de organisatiekosten voor een groot deel uit het vermogen, zodat meer overblijft voor ondersteuning van activiteiten. Daarom hebben we een bestemmingsreserve gevormd die wordt belegd in effecten. Daarnaast houden we 15% in op ontvangen loterijgelden en vragen we van CultuurFonds op Naam-instellers een tegemoetkoming van 7,5% van nieuw beschikbaar budget.

Dekking organisatiekosten

Bedragen in € miljoen

Bezoldiging personeel

We werken op het landelijk bureau in Amsterdam en de twaalf provinciale afdelingen met een relatief kleine, maar hoogwaardige en veelzijdige staf. Om gekwalificeerde medewerkers met professionele kennis en vaardigheden aan ons te binden, bieden wij marktconforme salarissen. Voor alle medewerkers in dienst bij het fonds geldt hetzelfde arbeidsvoorwaardenreglement. Daarin staat onder meer dat wij geen bonusregeling, dertiende maand of eindejaarsuitkering kennen en evenmin leaseauto's en dergelijke ter beschikking stellen.

Directiebeloning

De Raad van Toezicht heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Bij de jaarlijkse evaluatie van verrichte taken en bereikte resultaten heeft de Raad van Toezicht geconstateerd dat de hoogte van het directiesalaris gezien de zwaarte van de functie gepast is en dat alle beloningscomponenten verantwoord zijn. Hierbij is de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties (zie Goede Doelen Nederland (GDN): www.goededoelennederland.nl) in acht genomen.

Deze regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De weging van de situatie bij het Cultuurfonds vond plaats door de Raad van Toezicht en leidde tot een zogenaamde BSD-score van 510 punten met een maximaal jaarinkomen van € 162.397. De voor de toetsing relevante werkelijke jaarinkomens van de statutair directeur/bestuurder (in loondienst) bedroegen voor 2020 voor A. Esmeijer (1

FTE, 10 maanden): € 135.330 en voor C. Broers (1 FTE, 2 maanden): € 27.066, in totaal € 162.396. Deze beloningen blijven binnen het door GDN gestelde maximum.

Het door GDN gestelde maximum voor het totaal aan jaarinkomen, belaste vergoedingen/bijstellingen, de werkgeversbijdrage pensioen, de pensioencompensatie en de overige beloningen op termijn - de WNT-grondslag - bleven voor 2020 (voor A. Esmeyjer (1 FTE, 10 maanden): € 166.032 en voor C. Broers (1 FTE, 2 maanden): € 30.348), in totaal € 196.380 binnen het maximum van € 201.000 per jaar. De belaste vergoedingen/bijstellingen, de werkgeversbijdrage pensioen, de pensioencompensatie en de overige beloningen op termijn stonden bovendien in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen.

De hoogte en samenstelling van de bezoldiging worden in de jaarrekening toegelicht in de toelichting op de staat van baten en lasten.

Reserves

Het Cultuurfonds heeft bestemmingsreserves gevormd, de Reserve als Bron van Inkomsten en de Reserve Projectbestedingen, die worden belegd. De Reserve als Bron van Inkomsten waarborgt de continuïteit van het Cultuurfonds en is daarmee ook van belang voor die CultuurFondsen op Naam die 'eeuwigdurend' zijn. Door deze reserves te beleggen kunnen we een groot deel van de organisatiekosten uit de rendementen betalen. Dat heeft als voordeel dat een donatie voor de volle 100% ten goede komt aan de ondersteuning van cultuur en natuur.

De behaalde rendementen kunnen jaarlijks sterk fluctueren. In jaren waarin het totaal van de inhouding op loterijgelden, de tegemoetkoming uit CultuurFondsen op Naam, en de behaalde rendementen op de bestemmingsreserves hoger zijn dan de organisatiekosten, wordt het meerdere toegevoegd aan de Reserve als Bron van Inkomsten. In jaren waarin de organisatiekosten niet (geheel) worden gedekt door de behaalde rendementen, komen de kosten ten laste van deze bestemmingsreserve. In 2020 behaalden we een positief rendement waarvan € 3,8 miljoen organisatiekosten werden gedekt. Tevens werd vanwege de uitzonderlijke omstandigheden een extra bedrag van € 1,5 miljoen onttrokken ten gunste van het Kickstart Cultuurfonds en de Cultuurmakersregeling. Het saldo van € 1,6 miljoen werd aan de Reserve als Bron van Inkomsten toegevoegd. En ook in 2021 zal wederom een bedrag van € 1 miljoen uit de reserves worden onttrokken ten gunste van Kickstart Cultuurfonds.

Zelfs bij stijgende inkomsten fondsenwerving en continue groei van de te beheren en besteden middelen, hebben we op deze manier de afgelopen jaren de doorbelasting van de organisatiekosten naar geworven gelden beperkt weten te houden. Het succesvolle werven voor CultuurFondsen op Naam en Mecenaat op Maat, én de als gevolg van de situatie op de financiële markten verwachte lagere rendementen op beleggingen, noodzaken continue monitoring van de hoogte van de reserves en het gehanteerde financiële model.

Balanspositie

De liquide middelen bedragen ultimo 2020 € 49 miljoen en zijn voldoende om het per saldo negatief werkkapitaal (vlottende activa minus kortlopende schulden) van € 34 miljoen te financieren. De solvabiliteit (eigen vermogen / totaal vermogen) bedraagt 88% (ultimo 2019: 88%). Hierbij dient er rekening mee te worden gehouden dat het eigen vermogen voor het grootste gedeelte bestaat uit bestemmingsfondsen, die slechts ter

besteding zijn binnen de oormerking die is meegegeven door de schenker. Exclusief de bestemmingsfondsen bedraagt de solvabiliteit 30% (2019: 31%) Hiermee heeft het Prins Bernhard Cultuurfonds een solide liquiditeits- en solvabiliteitspositie. De kasstromen zijn positief en er is geen externe financiering.

Balans

Bedragen in € miljoen

	2020	2019
<i>Activa</i>		
Materiële vaste activa	0	0
Vastgoedbeleggingen	4	4
Financiële vaste activa	34	34
Vorderingen	14	19
Effecten	305	287
Liquide middelen	49	32
Totaal Activa	408	376
<i>Passiva</i>		
Bestemmingsreserves	121	114
Herwaarderingsreserves	2	2
Totaal bestemmingsreserves	123	116
Bestemmingsfondsen	236	213
Totaal Reserves en Fondsen	359	329
Kortlopende schulden	49	47
Totaal Passiva	408	376

Vastgoedbeleggingen, financiële vaste activa en effecten

We vinden het van groot belang om ook met het vermogen positief bij te dragen aan de samenleving. Zo investeren we in revolverende fondsen waaruit leningen worden verstrekt voor het behoud van monumenten of voor culturele projecten. Daarnaast behouden we ons pand aan de Herengracht 474 in monumentale staat en verhuren we het tegen een aangepaste huur aan een organisatie met een culturele doelstelling. Ten slotte belegt het Prins Bernhard Cultuurfonds een deel van het eigen vermogen in een effectenportefeuille. Daarbij zorgen we er voor dat we maatschappelijk verantwoord beleggen conform ons duurzaam beleggingsbeleid.

Investerings in revolverende fondsen

Samen met het Nationaal Restauratiefonds heeft het Prins Bernhard Cultuurfonds de Cultuurfondsen voor Monumenten opgericht. Uit de Cultuurfondsen voor Monumenten verstrekt het Restauratiefonds laagrentende cultuurfonds-hypotheken aan eigenaren van gemeentelijke en provinciale monumenten. Het zijn revolverende fondsen wat betekent dat de aflossingen en rentebetalingen terugvloeien in het fonds en weer beschikbaar zijn voor uitgifte van nieuwe hypotheken. Eind 2020 bedroeg het vermogen dat het Prins Bernhard Cultuurfonds hiervoor beschikbaar stelde in totaal € 32,5 miljoen. Uit dit vermogen staan per 31 december 2020 bij het Nationaal Restauratiefonds 520 cultuurfonds-hypotheken uit voor een totaalbedrag van € 25,7 miljoen.

Dankzij een gift van Fonds 1818 is in samenwerking met het Nationaal Restauratiefonds in 2011 het MonumentenFonds 1818 opgericht, waaruit laagrentende leningen voor de restauratie en herbestemming van monumenten in het werkgebied van Fonds 1818 worden verstrekt. Uit dit fonds zijn 10 leningen verstrekt voor een totaalbedrag van € 2,1 miljoen.

Uit het Blockbusterfonds verstrekt het Cultuurfonds kortlopende projectleningen en garantiebijdragen aan belangrijke en uitzonderlijke, zo mogelijk multidisciplinaire culturele evenementen. Het Blockbusterfonds is een samenwerkingsverband tussen het Prins Bernhard Cultuurfonds, VSBfonds, de VandenEnde Foundation en de BankGiro Loterij (Goede Doelen Loterijen NV). Gedurende vier jaar heeft het Cultuurfonds hiervoor jaarlijks € 500.000 opzij gezet. De VandenEnde Foundation en het VSBfonds doen op basis van benodigde liquiditeiten stortingen in het Blockbusterfonds, die het Cultuurfonds als inkomsten uit fondsenwerving verantwoordt. Eind 2020 zijn er uit het fonds 2 leningen verstrekt voor een bedrag van € 250.000 en 3 garanties voor totaal € 200.000.

Zie ook het hoofdstuk Activiteiten (p. 8) voor meer informatie over de verstrekte leningen uit revolverende fondsen.

Vastgoedbeleggingen

Het Prins Bernhard Cultuurfonds is eigenaar van het pand Herengracht 474. Vanaf 1 mei 2013 is het pand verhuurd aan Stichting Dutch Centre for International Cultural Cooperation. Het pand is ultimo 2020 na een markttechnische update gewaardeerd op € 4,3 miljoen.

Effecten

Het eigen vermogen van het Prins Bernhard Cultuurfonds dat we aanhouden voor de lange termijn en ter waarborging van de continuïteit, beleggen we in effecten. Daarnaast beleggen we conform de wens van de instellers de vermogens van de CultuurFondsen op Naam. Uiteraard hanteren we hiervoor een duurzaam beleggingsbeleid als uitgangspunt (zie hieronder).

Beheer effectenportefeuille

Vanwege de turbulente markten en de toegenomen complexiteit van beschikbare beleggingsinstrumenten wordt het Cultuurfonds bijgestaan door een fiduciair manager, die ons ondersteunt bij de vaststelling van het beleggingsbeleid, het risicoprofiel en het daarmee samenhangende gewenste rendement. Op basis hiervan stelt de directie een strategische asset-allocatie vast, goedgekeurd door de Raad van Toezicht. De fiduciair manager selecteert en stuurt de vermogensbeheerders aan van de beleggingsfondsen waarin wordt belegd.

De Financiële audit- en beleggingscommissie komt minimaal vier keer per jaar bijeen om samen met de directie de prestaties te evalueren; minimaal één keer per jaar is fiduciair manager Aegon Asset Management (AAM, voorheen TKP Investments) daarbij aanwezig. De Financiële audit- en beleggingscommissie rapporteert vier keer per jaar aan de Raad van Toezicht.

Duurzaam beleggingsbeleid

Per november 2016 volgt de aandelenportefeuille voor ontwikkelde markten de MSCI SRI index. Deze index bevat de top 25% meest duurzame bedrijven, waarbij producten met een negatieve impact (zoals controversiële wapens, nucleaire energie en genetische modificatie) worden uitgesloten. Met de overgang naar deze index als maatstaf is tevens de CO₂-voetafdruk van de bedrijven waarin het Cultuurfonds belegt, aanzienlijk gedaald.

Voor obligaties en de aandelenportefeuille voor opkomende landen hebben we een duurzaam beleggingsbeleid dat engagement, het aangaan van de dialoog met een bedrijf over verbetering van de duurzaamheid van het bedrijf, aanvult met uitsluiting. AAM spreekt die bedrijven die de Tien Principes van de United Nations Global Compact stelselmatig schenden direct aan op niet-duurzame activiteiten. Als na drie jaar engagement blijkt dat dit weinig resultaten oplevert, gaan zij over tot uitsluiting van het betreffende bedrijf.

Daarnaast sluiten we bedrijven uit die betrokken zijn bij controversiële wapens en landen die zijn veroordeeld wegens het systematisch schenden van mensenrechten. De belangrijkste veroordelingen van staten zijn de sancties van de VN Veiligheidsraad, maar veroordelingen door andere gezaghebbende instanties spelen ook een rol.

De duurzaamheid van de vastgoedbelegging wordt gemeten conform de Global Real Estate Sustainability Benchmark (GRESB), een wereldwijde standaard voor het meten van duurzaamheidsprestaties van vastgoed. Het Cultuurfonds belegt in een fonds van AAM dat belegt in vastgoedfondsen (fund-of-fund). Deze onderliggende vastgoedfondsen haalden gemiddeld een GRESB-score van 86 (2019: 87), nagenoeg gelijk ten opzichte van vorig jaar en ruim hoger dan de gemiddelde score van niet-beursgenoteerde Europese vastgoedfondsen van 70. AAM voert actief overleg met de fondsmanagers om de performance ten opzichte van deze benchmark te verhogen.

Beleggingsbeleid

Binnen de gestelde grenzen van het duurzaam beleggingsbeleid, streven we naar een maximaal financieel rendement gebaseerd op een matig defensieve strategie. Gezien de langetermijndoelstelling van het vermogen en de voldoende aanwezigheid van reserves accepteren we een redelijke mate van volatiliteit.

In 2019 hebben we een Asset Liability Management studie (ALM-studie) gedaan waarin een analyse is gemaakt van onze risico-omgeving in samenhang met de doelstelling van het belegde vermogen. In een ALM-studie wordt gekeken naar de samenhang tussen de strategische uitgangspunten van een organisatie, de ontwikkelingen van de verplichtingen die door de beleggingsrendementen moeten worden gedekt en scenario's van macro-economische trends, met als uitkomst bijpassende keuzes binnen beleggingscategorieën op basis waarvan de strategische beleggingsmix kan worden vastgesteld. Op basis van de uitkomsten van de ALM-studie 2019 heeft de Raad van Toezicht opnieuw gekozen voor 60% vastrentende waarden (inclusief liquiditeiten), 35% aandelen, en 5% vastgoed, met

een verwacht lange termijn rendement van 4,2% (voor kosten).

Besloten is de aandelen in ontwikkelde markten passief te beleggen. Gezien de lage rente en het daarmee samenhangende risico van waardedaling van obligaties, is de fiduciair manager het mandaat verleend om de allocatie naar vastrentende waarden in voorkomende gevallen volledig in liquiditeiten te beleggen. Tevens hebben we de allocatie naar vastrentende waarden deels ingevuld met minder liquide categorieën zoals bijvoorbeeld hypotheke.

Effectenportefeuille

De samenstelling van de effectenportefeuille was per 31 december als volgt:

Beleggingscategorie Bedragen in € miljoen

Activa	2020	strategisch	
<i>Vastrentende waarden</i>			
Liquiditeiten	32		
Bedrijfsobligaties	47		
Hypotheke	34		
Emerging Market Debt	33		
Asset Backed Securities	14		
High yield	24		
totaal vastrentende waarden	183	60%	60%
<i>Aandelen</i>			
Ontwikkelde markten	85		
Opkomende markten	24		
totaal aandelen	109	36%	35%
Indirect niet-beursgenoteerd vastgoed	13	4%	5%
Stand per 31 december	305		

Resultaat uit beleggingen

Conform de wettelijke Richtlijn 650 voor de jaarverslaggeving van fondsenwervende organisaties worden de inkomsten en kosten van beleggingen gesaldeerd in de financiële baten en lasten. Het saldo financiële baten en lasten bedroeg in 2020 € 18,4 miljoen (2019: € 33,1 miljoen). Dit is een rendement op beleggingen, inclusief de vastgoedbeleggingen en de financiële vaste activa, van 5,6% (2019: 10,8%).

Op de effectenportefeuille werd een netto rendement behaald van 6,4% (2019: 12,7%) ten opzichte van een benchmark van 7,1%. De lagere performance werd behaald als gevolg van de onderweging in staatsobligaties en diversificatie van vastrentende waarden naar onder meer hypotheke en liquiditeiten.

Financiële baten en lasten

Bedragen in € duizend

	2020	2019	2018	2017	2016
Rentebaten	116	291	433	267	428
Couponrente	-	-	24	36	27
Rentelasten	-101	-	-	-	-
Totaal rente	15	291	457	303	455
Dividend	353	252	258	392	355
Gerealiseerde koersresultaten	1.673	6.221	1.548	2.273	5.397
Ongerealiseerde koersresultaten	16.942	25.934	-7.913	15.275	9.720
Totaal koersresultaten	18.615	32.155	-6.365	17.548	15.117
Ontvangen huur	97	97	98	96	91
Herwaardering beleggingspand	-125	825	-	350	-
Totale financiële baten en lasten	18.955	33.620	-5.552	18.689	16.018
Kosten van belegging	-538	-494	-471	-506	-502
Netto beleggingsresultaat	18.417	33.126	-6.023	18.183	15.516
Gemiddeld belegd vermogen in jaar	332.916	305.947	283.879	271.294	244.917
Rendement uit beleggingen	5,53%	10,83%	-2,12%	6,70%	6,34%
Gemiddeld jaarlijks rendement in vijf jaar	5,46%				

Meerjarenraming 2020–2022

Het Cultuurfonds kijkt voortdurend hoe het optimaal invulling kan geven aan zijn doelstelling in de huidige samenleving. De afgelopen jaren heeft het fonds zich nadrukkelijk gemanifesteerd als ‘dé partner in mecenaar’. Dit zorgde voor een veelheid aan telkens andere, vaak innovatieve mecenaatsvragen en hebben een extra impuls gegeven aan de fondsenwerving.

In 2019 is door middel van een strategietraject aandacht gegeven aan onze ambitie, focus en organisatiemodel. Hiervoor zijn medewerkers vrij gemaakt om aan dit traject deel te nemen en is een transitiebudget beschikbaar gesteld. De uitkomst van dit traject is een herijking van de strategie, daaraan gekoppeld is de meerjarenraming 2020-2022. De uitgangspunten die hierbij gehanteerd zijn, zijn:

- Gelijkblijvende inkomsten uit fondsenwerving en loterijen.
- Een jaarlijks rendement op beleggingen van 3,9%. Het verwachte lange termijn rendement van de effectenportefeuille is 4,2%; vanwege de beperkte tijdshorizon is dit percentage voor de meerjarenraming uit voorzichtigheidsoverwegingen naar beneden bijgesteld.
- De kosten werkorganisatie stijgen jaarlijks met een verwachte inflatie van 1,5%.
- De bestedingen continueren op een equilibrium van € 35 miljoen.

Meerjarenraming 2021-2023
Bedragen in € miljoen

	2021	2022	2023
<i>Baten</i>			
Baten van loterijorganisaties	22	22	22
Baten van particulieren	14	14	14
Baten van organisaties zonder winststreven	3	3	3
Baten van subsidies van overheden	3	3	3
Baten van bedrijven	-	-	-
Som der baten	42	42	42
<i>Lasten</i>			
Besteed aan doelstellingen	35	35	35
Organisatiekosten	4	4	4
	39	39	39
Kosten werving	4	4	4
Kosten beheer & administratie	1	1	1
	5	5	5
Som der lasten	44	44	44
Saldo financiële baten en lasten	11	11	11
Resultaat	8	8	8
Transitiebudget	1	-	-
Resultaat incl transitiebudget	7	8	8

Risicogebieden

In het risicomangementproces hebben wij de voornaamste risico's en onzekerheden onderkend en daarop onze maatregelen genomen. Hierbij hebben wij onze strategie, activiteiten, en financiële positie als uitgangspunt genomen, alsook de vereisten voor financiële verslaggeving en wet- en regelgeving.

Het Cultuurfonds voelt een grote verantwoordelijkheid om de van derden verkregen gelden goed te beheren en besteden, en heeft in het algemeen een lage risicobereidheid. Nieuwe initiatieven vragen soms een ondernemende instelling en in voorkomende gevallen is het Cultuurfonds bereid om bewust een risico te nemen om innovatie mogelijk te maken, echter alleen indien de mogelijke negatieve impact beperkt blijft.

Het Cultuurfonds is in 2020 begonnen met een analyse van de risicogebieden en het risicomangementproces. Op basis van interviews met diverse medewerkers in de organisatie zijn een aantal gebieden benoemd waarvoor in 2021 acties uitgewerkt worden.

Deze belangrijkste gebieden zijn:

Reputatieschade

Het Cultuurfonds is zich terdege bewust van het grote belang van behoud van een goede reputatie. Het risico van reputatieschade kan zich voordoen in nagenoeg alle aspecten van het werk van het Cultuurfonds, bijvoorbeeld als gevolg van frauderen door aanvragers, het ontstaan van datalekken door onvoldoende beveiliging van geautomatiseerde gegevens, onjuiste verantwoording van gecollecteerde gelden, of controversiële beleggingen in de beleggingsportefeuille. Het Cultuurfonds heeft haar beleid, interne procedures en processen afgestemd op deze en andere risico's. Daarnaast draagt de organisatiecultuur, waarin integriteit, betrouwbaarheid en transparantie kernwaarden zijn, in belangrijke mate bij aan het beheersen van deze risico's.

Consolideren en verstevigen loterijafdrachten

Ondanks het stijgende aandeel van CultuurFondsen op Naam bestaat de jaarlijkse bijdrage aan het activiteitenbudget voor circa 60% uit de inkomsten van loterijen. Het spreekt voor zich dat we nauw met de BankGiro Loterij en de Nederlandse Loterij samenwerken om de inkomsten op peil te houden, bijvoorbeeld door te participeren in wervingsacties van de BankGiro Loterij voor de werving van geormerkte loten.

De inkomsten uit loterijen zijn onderhevig aan de volgende risico's:

Het verlies van de vergunning door de loterijen en het verkrijgen van vergunningen door nieuwe concurrerende aanbieders van kansspelen.

Een verandering van de verhouding prijzengeld/afdracht door de loterijen.

De met de aanneming in 2019 van de wet KOA (Kansspelen op afstand) toelating van concurrerende online kansspelen.

ICT

De ontwikkelingen op het gebied van ICT gaan snel, daarnaast zijn de wensen vanuit de organisatie groeiende om een effectievere aansluiting van de ICT op de werkprocessen na te streven. Daarom is het belangrijk om de systemen up to date te houden en slechts een gering aandeel maatwerk te gebruiken. Het onderkende risico richt zich op mogelijke achterstand in de systemen en de hoge mate van maatwerk.

Covid-19/Corona

Dit risico heeft zich in 2020 gemanifesteerd. Door de overheidsmaatregelen om verspreiding van COVID-19 tegen te gaan, zijn diverse evenementen niet doorgedaan en zijn alle medewerkers van het Cultuurfonds thuis gaan werken. Het risico dat daaruit komt, is enerzijds dat het persoonlijke contact met (potentiële) schenkers afneemt en daardoor ook de bereidheid om zich financieel te verbinden aan het Cultuurfonds. Anderzijds kan het thuiswerken ervoor zorgen dat er problemen ontstaan in het uitvoeren van taken en de productiviteit, maar ook op persoonlijk gebied.

Informatiebeveiliging

Informatiebeveiliging en cyber security risico heeft grote aandacht binnen het Cultuurfonds. De gehele infrastructuur is opgezet met de beveiliging van gegevens, privacy en systemen als uitgangspunt. Voor de interne informatiebeveiliging zijn alle processen, procedures en technische maatregelen gerealiseerd om integriteit van de data te waarborgen. Het gevaar van hackers wordt onderkend, zowel voor gerichte als ongerichte aanvallen. De benodigde maatregelen om ongeautoriseerde toegang tot data en systemen te voorkomen zijn getroffen. Aangezien informatiebeveiliging en security nooit 'af' is, worden ook de komende tijd diverse maatregelen ingevoerd om tot verdere verbetering te komen.

De mogelijke impact van de hierboven uiteengezette risico's is groot. De mogelijke impact van reputatieschade kan zich op korte termijn voordoen en dit risico heeft dan ook onze continue aandacht. Het Cultuurfonds monitort daarnaast nauwgezet de overige risico's en de ontwikkelingen die hieraan ten grondslag liggen.

Financiële instrumenten

Het risicomanagement op de financiële instrumenten wordt toegelicht in toelichting 14 op de balans op pagina 81.

[← index](#)

jaar- rekening

Balans

Na voorstel resultaatverdeling

Bedragen in €

Activa	31-12-2020		31-12-2019
Materiële vaste activa	229.094	1	304.074
Vastgoedbeleggingen	4.300.000	2	4.425.000
Financiële vaste activa	34.245.297	3	33.587.514
	38.774.391		38.316.588
Vorderingen en overlopende activa	13.960.800	4	18.719.852
Effecten	305.306.931	5	286.719.180
Liquide middelen	49.454.458	6	32.195.122
	368.722.189		337.634.154
Totaal	407.496.580		375.950.742

Passiva	31-12-2020		31-12-2019
Reserves en fondsen			
<i>Reserves</i>			
bestemmingsreserves	120.198.933	7.1	113.719.898
herwaarderingsreserve	2.311.138	7.2	2.436.138
	122.510.071		116.156.036
<i>Fondsen</i>			
bestemmingsfondsen	236.120.419	7.3	213.284.699
	358.630.490		329.440.735
Voorzieningen	232.953	8	230.364
Langlopende schulden	1.035.000	9	1.090.000
Kortlopende schulden	47.598.137	10	45.189.643
Totaal	407.496.580		375.950.742

Staat van baten en lasten

Bedragen in €

Baten	Werkelijk 2020		Begroting 2020	Werkelijk 2019
Baten van particulieren	28.845.857	15	13.525.000	12.002.885
Baten van loterijorganisaties	22.129.925	16	21.900.000	22.592.500
Baten van subsidies van overheden	5.839.104	17	3.500.000	4.618.161
Baten van andere organisaties zonder winststreven	1.413.995	18	1.000.000	931.011
Baten van bedrijven	156.769	19	200.000	224.180
Som der baten	58.385.650		40.125.000	40.368.737

Lasten

Besteed aan de doelstelling

Cluster I: Geschiedenis, letteren en beeldende kunst	9.329.605			8.880.752
Cluster II: Podiumkunsten muziek en theater	14.729.000			12.367.715
Cluster III: Monumentenzorg en natuurbehoud	7.350.990			6.254.825
Wetenschap	3.106.194			4.687.534
Buurtcultuur	2.659.038			2.821.708
European Cultural Foundation	4.408.718			4.621.906
Prins Bernhard Cultuurfonds Caribisch Gebied	650.000			650.000
	42.233.545	20	37.052.000	40.284.440
Wervingskosten	4.256.817	21	4.330.000	3.518.365
Kosten beheer en administratie	1.122.105		1.283.000	1.184.043
Som van de lasten	47.612.467		42.665.000	44.986.848
Resultaat voor financiële baten en lasten	10.773.183		-2.540.000	-4.618.111
Saldo financiële baten en lasten	18.416.572	22	9.600.000	33.125.812
Resultaat	29.189.755		7.060.000	28.507.701

Resultaatbestemming

Toevoeging aan Bestemmingsfondsen	34.523.218			29.871.622
Onttrekking/toevoeging aan Herwaarderingsreserve	-125.000			825.000
Onttrekking aan Bestemmingsreserves	-5.208.463			-2.188.921
	29.189.755			28.507.701

De toevoeging van het resultaat aan en andere mutaties in de Reserves en fondsen worden toegelicht in punt 7 van de Toelichting op de Balans.

Kasstroomoverzicht

Bedragen in €

Kasstroomen uit operationele activiteiten

	2020	2019
Bedrijfsresultaat:	29.189.755	28.507.701
<i>Aanpassing voor:</i>		
Afschrijvingen	171.905	152.001
Herwaardering	125.000	-825.000
Ongerealiseerde koersresultaten	-16.887.505	-25.933.846
Gerealiseerde koersresultaten	-1.727.134	-6.221.398
Rentebaten, dividend en couponrente	-367.637	-542.390
Mutatie in vorderingen	4.759.052	-1.925.038
Mutatie in kortlopende schulden	2.408.494	4.468.699
Mutatie in financiële vaste activa	-657.783	-1.829.991
Mutatie in langlopende schulden	-55.000	1.040.000
Mutatie in voorzieningen	2.589	-71.180
Mutatie in beleggingsrekeningen	8.974.161	-2.542.179
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	25.935.897	-5.722.621

Kasstroomen uit investerings- en beleggingsactiviteiten

Investerings in materiële vaste activa	-96.927	-145.485
Verkopen van beleggingen	17.248.156	21.280.000
Aankopen van beleggingen	-26.125.226	-21.497.925
Ontvangen interest	-55.240	19.969
Ontvangen dividend	352.676	251.655
Kasstroomen uit investerings- en beleggingsactiviteiten	-8.676.561	-91.786
Mutatie liquide middelen	17.259.336	-5.814.407
Beginstand liquide middelen	32.195.122	38.009.529
Eindstand liquide middelen	49.454.458	32.195.122
Mutatie liquide middelen	17.259.336	-5.814.407

Het Prins Bernhard Cultuurfonds houdt een liquiditeitspositie aan afgestemd op de hoogte en het verloop van de kortlopende schulden en vorderingen. Daarbij wordt rekening gehouden met de werkwijze dat in een jaar ontvangen loterijgelden pas in het daaropvolgende jaar worden besteed.

Gezien de aard van de stichting als vermogensfonds zijn de mutaties in de financiële vaste activa en de beleggingsrekeningen opgenomen onder de kasstromen uit operationele activiteiten.

Toelichting behorende bij de jaarrekening

Algemeen

Stichting Prins Bernhard Cultuurfonds, ('de stichting'), gevestigd te Herengracht 476 in Amsterdam, is een stichting en is ingeschreven in het handelsregister onder nummer 41197850. De stichting stelt zich ten doel zonder winstoogmerk cultuur, natuur en wetenschap in nationaal en internationaal verband te bevorderen. Dit doel wil zij bereiken door middelen te werven voor, te besteden aan en beschikbaar te stellen voor activiteiten binnen de genoemde werkterreinen. De jaarrekening is opgesteld conform Titel 9, Boek 2 BW en in het bijzonder de voorschriften van de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 Fondsenwervende Organisaties. Het doel van deze jaarrekening is het verschaffen van inzicht in de inkomsten en bestedingen, en in de financiële positie van Stichting Prins Bernhard Cultuurfonds.

De stichting werkt nu ruim een jaar onder de omstandigheden van het coronavirus. De stichting heeft maatregelen getroffen om de primaire bedrijfsprocessen te continueren. Omwille van hun veiligheid werken de medewerkers voorlopig nog steeds zoveel mogelijk vanuit huis. Daar zetten de medewerkers dankzij de technische infrastructuur hun werkzaamheden voor cultuur en natuur voort. Ten aanzien van de financiën heeft in 2020 alleen derving van collecte-inkomsten plaatsgevonden. De overige inkomsten, met name de nalatenschappen, zijn gestegen. Verder is een grotere behoefte aan ondersteuning bij initiatiefnemers binnen de werkterreinen ontstaan. Daarin zal - waar mogelijk - worden voorzien via de werkterreinen en programmalijnen. De liquiditeits- en solvabiliteitspositie zijn ruimschoots toereikend.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van een verslagperiode van een jaar. Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Activa en passiva worden tegen historische kostprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat dat de toekomstige economische voordelen naar de stichting zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld.

Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als

een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting.

Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar alle waarschijnlijkheid in de praktijk zullen voordoen en niet op basis van voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich zullen voordoen. Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de staat van baten en lasten opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie.

Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

De cijfers over 2019 zijn geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2020 mogelijk te maken. Het betreft de volgende herrubricering:

- activa voor belegging in Materiële vaste activa naar Vastgoedbelegging.

Presentatie- en functionele valuta

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro, wat tevens de functionele valuta is van de stichting.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld.

Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. Drie waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van het management het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie en vereisen schattingen en veronderstellingen:

- waardering van vastgoedbeleggingen: schatting op basis van recente taxatie of markttechnische update

- waardering van voorziening pensioenverplichting: hoogte van voorziening is afhankelijk van leeftijd en levensverwachting
- waardering van nalatenschappen: op basis van ontvangen voorschotten, de akte van verdeling dan wel de rekening en verantwoording

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden in de balans verwerkt indien het waarschijnlijk is dat de toekomstige prestatie-eenheden met betrekking tot dat actief zullen toekomen aan de stichting en de kosten van het actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld. De kostprijs van de genoemde activa bestaat uit de verkrijgingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur, rekening houdend met de eventuele restwaarde van de individuele activa. Afschrijving start op het moment dat het actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of bij afstoting. Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

De volgende afschrijvingspercentages worden gehanteerd:

Verbouwingen	10%
Inventaris & Inrichting	20%
Computerhardware en ontwikkelingskosten	33%
Computersoftware	50%
Telefonie	50%

Bijzondere waardevermindering van vaste activa

Voor materiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Wanneer de boekwaarde van een actief (of een kasstroomgenererende eenheid) hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Indien sprake is van een bijzonder waardeverminderingverlies van een kasstroomgenererende eenheid, wordt het verlies toegerekend aan de andere activa van de eenheid naar rato van hun boekwaarden.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enig indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief (of kasstroomgenererende eenheid) geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen

bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardevermindingsverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroomgenererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardevermindingsverlies voor het actief (of kasstroomgenererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare vaste activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Vastgoedbeleggingen

Vastgoedbeleggingen zijn onroerende zaken die worden aangehouden om huuropbrengsten en/of waardeinstijgingen te realiseren, en niet voor:

- eigen gebruik;
- aanbouw of ontwikkeling ten behoeve van derden; of
- verkoop als onderdeel van de gewone bedrijfsuitoefening

De eerste waardering van vastgoedbeleggingen is tegen de verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de koopsom en alle direct toe te rekenen uitgaven zoals juridische advieskosten, overdrachtsbelasting en andere transactiekosten. De uitgaven na eerste verwerking van een vastgoedbelegging worden geactiveerd als het waarschijnlijk is dat de uitgaven zullen leiden tot een toename van de verwachte economische voordelen. Alle overige uitgaven worden verantwoord als kosten in de staat van baten en lasten in de periode dat ze zich voordoen.

Vastgoedbeleggingen worden na eerste waardering gewaardeerd tegen reële waarde. Winsten of verliezen die ontstaan door een wijziging in de reële waarde van de vastgoedbelegging worden verantwoord in de staat van baten en lasten van de periode waarin de wijziging zich voordoet. Daarnaast wordt ten laste van het resultaat boekjaar een herwaarderingsreserve gevormd.

De herwaarderingsreserve is gelijk aan het verschil tussen de boekwaarde van de verkrijgingsprijs en de reële waarde. De daarbij gebruikte verkrijgingsprijs is de initiële verkrijgingsprijs zonder rekening te houden met afschrijvingen of bijzondere waardeverminderingen. De reële waarde wordt bepaald als meest waarschijnlijke prijs die redelijkerwijs op de markt op balansdatum te verkrijgen is en is tot stand gekomen aan de hand van courante prijzen op een actieve markt. Een vastgoedbelegging wordt niet langer geactiveerd in geval van afstoting of permanente buitengebruikstelling, en bij buitengebruikstelling indien geen toekomstige economische voordelen meer worden verwacht.

Op de vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, verstrekte leningen, vorderingen, geldmiddelen, verplichtingen aan leveranciers, toegezegde maar nog niet opgevraagde bestedingen en overige te betalen posten.

Financiële activa en financiële verplichtingen worden in de balans opgenomen op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen ten aanzien van dat instrument ontstaan.

Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie

ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

Financiële instrumenten (en afzonderlijke componenten van financiële instrumenten) worden in de jaarrekening gepresenteerd in overeenstemming met de economische realiteit van de contractuele bepalingen. Presentatie vindt plaats op basis van afzonderlijke componenten van financiële instrumenten als financieel actief, financiële verplichting of als eigen vermogen.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen de reële waarde. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de staat van baten en lasten, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering. Na eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindingsverliezen.

overige vorderingen

De overige vorderingen worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindingsverliezen.

aandelen en obligaties

Aandelen en obligaties die onderdeel uitmaken van de effectenportefeuille, worden gewaardeerd tegen reële waarde, zijnde de beurswaarde. Wijzigingen in die reële waarde worden verantwoord in de staat van baten en lasten.

vastgoed

De reële waarde van TKPI European Real Estate Fund (TREF) wordt door de beheerder van het beleggingsfonds, zijnde AAM, vastgesteld op basis van de waardering door de onderliggende vastgoedfondsen. De onderliggende vastgoedfondsen stellen een onafhankelijke externe partij aan voor de waardering van het vastgoed in portefeuille. Het vastgoed in de onderliggende vastgoedfondsen wordt door deze partij minimaal jaarlijks getaxeerd.

De waardering voor de stichting geschiedt in de jaarrekening op basis van het aandeel van de stichting in het eigen vermogen van het beleggingsfonds ('Net Asset Value'). De stichting kijkt tevens, op basis van de informatie in de jaarrekening, namelijk 'door het fonds heen' om tot de waardering en classificatie te komen in de eigen jaarrekening.

afgeleide financiële instrumenten

Binnen enkele van de beleggingsfondsen waarin de stichting belegt, zijn derivaten opgenomen ter afdekking van rente-, valuta-, en kredietrisico's. Deze derivaten worden gewaardeerd tegen reële waarde met waardemutaties via de staat van baten en lasten. De reële waarde wordt door het beleggingsfonds bepaald op basis van beurswaarde danwel gangbare waarderingsmodellen.

bijzondere waardeverminderingen financiële activa

Een financieel actief dat niet wordt gewaardeerd tegen (1) reële waarde met waardewijzigingen in de staat van baten en lasten of (2) geamortiseerde kostprijs of lagere marktwaarde, wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt.

Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten financiële problemen van de rechtspersoon of de schuldenaar die het instrument heeft uitgegeven, contractbreuk zoals het niet nakomen van betalingsverplichtingen en/of achterstallige betalingen met betrekking tot rente of aflossingen, herstructurering van een aan de stichting toekomend bedrag onder voorwaarden die de stichting anders niet zou hebben overwogen, aanwijzingen dat een debiteur of emittent failliet zal gaan of waarschijnlijk tot een financiële reorganisatie zal overgaan, en het verdwijnen van een actieve markt voor een bepaald effect. Daarnaast worden subjectieve indicatoren samen met objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen overwogen. Voorbeelden hiervan zijn het wegvallen van actieve markten in het geval van financiële activa met een beursnotering, een verlaging van de kredietwaardigheid van de andere partij zijnde de rechtspersoon of schuldenaar van het uitgegeven instrument of een daling van de reële waarde van een financieel actief beneden de kostprijs of geamortiseerde kostprijs.

Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen en beleggingen die door de stichting worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden op het niveau van specifieke activa in aanmerking genomen. Van afzonderlijke belangrijke vorderingen en beleggingen wordt beoordeeld of deze individueel onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering.

Een bijzonder waardeverminderingsverlies met betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt bepaald als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief. Bijzondere waardeverminderingsverliezen worden opgenomen in de staat van baten en lasten. Rente op het aan een bijzondere waardevermindering onderhevige actief blijft verantwoord worden via oprenting van het actief met de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Bijzondere waardeverminderingsverliezen onder de (geamortiseerde) kostprijs van de beleggingen in effecten die tegen reële waarde worden gewaardeerd, met verwerking van waardewijzigingen in het eigen vermogen, worden direct ten laste van de staat van baten en lasten verantwoord.

Als in een latere periode de waarde van het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzon-

dere waardeverminderingsverlies, wordt het bedrag uit hoofde van het herstel (tot maximaal de oorspronkelijke kostprijs) opgenomen in de staat van baten en lasten.

saldering van financiële instrumenten

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als de stichting beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de stichting het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen.

Als sprake is van een overdracht van een financieel actief dat niet voor verwijdering uit de balans in aanmerking komt, wordt het overgedragen actief en de daarmee samenhangende verplichting niet gesaldeerd.

reële waarde

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder Financiële vaste activa, vorderingen en overlopende activa, liquide middelen, langlopende en kortlopende schulden benadert de boekwaarde daarvan. De reële waarde van de overige in de balans verantwoorde financiële instrumenten verantwoord onder effecten zijn opgenomen tegen reële waarde. In de grondslagen is onder Financiële instrumenten uiteengezet hoe de reële waarde wordt bepaald.

Transacties in vreemde valuta

Transactie luidend in vreemde valuta's worden in euro's omgerekend tegen de geldende wisselkoers op de transactiedatum. In vreemde valuta's luidende monetaire activa en verplichtingen worden per balansdatum in euro's omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers.

Het Cultuurfonds heeft als beleid om het valutarisico van effecten aangehouden in vreemde valuta af te dekken.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering. In vreemde valuta luidende liquide middelen worden per balansdatum in de functionele valuta omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers.

Verwezen wordt verder naar de prijsgrondslagen voor vreemde valuta.

Eigen vermogen

- Herwaarderingsreserve

Waardevermeerderingen van activa die worden gewaardeerd tegen actuele waarde worden opgenomen in de herwaarderingsreserve.

Uitzondering hierop vormen financiële instrumenten en andere beleggingen die worden gewaardeerd tegen actuele waarde.

Waardevermeerderingen van die activa worden onmiddellijk in het resultaat verwerkt. Daarnaast wordt voor die activa een herwaarderingsreserve gevormd ten laste van de overige reserves als geen sprake is van frequente marktnoteringen.

De herwaarderingsreserve wordt gevormd per individueel actief en

is niet hoger dan het verschil tussen de boekwaarde op basis van historische kostprijs en de boekwaarde op basis van actuele waarde. De herwaarderingsreserve wordt verminderd met de gerealiseerde herwaardering (verband houdend met systematische afschrijvingen van het actief). Op de herwaarderingsreserve wordt waardeverminderingen van het betreffende actief, niet zijnde systematische afschrijvingen, in mindering gebracht.

Als een actief wordt vervreemd, valt een eventueel aanwezige herwaarderingsreserve met betrekking tot dat actief vrij ten gunste van de overige reserves.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden;
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Rechten en verplichtingen voortvloeiend uit eenzelfde overeenkomst worden niet in de balans opgenomen indien en voor zover noch de stichting noch de tegenpartij heeft gepresteerd. Opname in de balans geschiedt wanneer de nog te ontvangen respectievelijk te leveren prestatie en tegenprestatie niet (meer) met elkaar in evenwicht zijn en dit voor de stichting nadelige gevolgen heeft.

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd.

- pensioenvoorziening
De pensioenvoorziening vloeit voort uit een verplichting van een opgevallende nalatenschap. De voorziening is opgenomen voor de contante waarde, waarbij een rentevoet ter hoogte van de verwachte inflatie en een op basis van de leeftijd vastgestelde factor 3 zijn gehanteerd voor de berekening van de lijfrenteverplichting.

Schulden

De schulden zijn opgenomen tegen de geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode. De effectieve rente wordt direct in de staat van baten en lasten verwerkt.

De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Schenken

Schenken worden als baten verantwoord in het jaar van ontvangst of bij eerdere schriftelijke toezegging. Toezeggingen voor meerdere jaren worden in het jaar van toezegging verantwoord indien de toezegging wordt gedaan ten gunste van een door de schenker ingesteld CultuurFonds op Naam en aan de toezegging een door

de fiscus geaccepteerde overeenkomst ten grondslag ligt. In geval de looptijd van de overeenkomsten voor onbepaalde tijd is, wordt hierbij een looptijd van 5 jaar aangehouden.

Nalatenschappen

Nalatenschappen worden als baten verantwoord door het moment van ontvangst van de 'Akte van verdeling' dan wel 'Rekening en Verantwoording' te hanteren als moment van de verwerking van de opbrengsten uit nalatenschappen.

Alleen indien de akte van verdeling of de rekening en verantwoording voor balansdatum is ontvangen, wordt de bate uit de nalatenschap in het verslagjaar verwerkt. Voorlopige uitbetalingen in de vorm van voorschotten worden in het boekjaar van ontvangst als baten uit nalatenschappen verantwoord. Bij de waardering van nalatenschappen moet rekening worden gehouden met eventuele rechten van vruchtgebruik. Zoals opgenomen in de RJ650 wordt het vruchtgebruik geactiveerd voor zover wordt voldaan aan de activeringscriteria.

Stelselwijzigingen

Stelselwijziging met betrekking tot het niet langer verwerken van baten uit nalatenschappen op het moment van betrouwbaar schatten, maar deze verwerken op het moment van de ontvangst 'Akte van verdeling' dan wel 'Rekening en Verantwoording' (prospectieve toepassing).

Tot en met 31 december 2019 werden de baten uit nalatenschappen verantwoord in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Met gebruikmaking van de overgangsbepalingen uit RJ640.601, waarmee de RJ de overgang naar de verwerking van de baten uit nalatenschappen heeft willen vereenvoudigen, heeft de stichting de bestaande grondslag voor de verantwoording van de baten uit nalatenschappen met ingang van 1 januari 2020 aangepast naar de grondslag waarbij verwerking van de baten plaatsvindt op het moment van ontvangst van de 'Akte van verdeling' dan wel 'Rekening en verantwoording'. De stelselwijziging is conform de overgangsbepaling prospectief verwerkt. Dit houdt in dat het Cultuurfonds de vergelijkende cijfers in het vorig boekjaar en het beginvermogen niet hoeft aan te passen, mits dit kwalitatief wordt toegelicht.

Subsidies van overheden

Subsidies die door de verstrekker afhankelijk zijn gesteld van projecttoekenningen worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar dat de betreffende bestedingen zijn toegezegd.

De overige subsidies worden verwerkt als bate in het jaar waarvoor de subsidiegever deze bestemd heeft.

Rentebaten en soortgelijke opbrengsten

Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost.

Huuropbrengsten uit vastgoedbeleggingen worden lineair in de staat van baten en lasten opgenomen op basis van de duur van de huurovereenkomst. Vergoedingen ter stimulering van het sluiten van huurovereenkomsten worden als integraal deel van de totale huuropbrengst verwerkt.

Besteed aan doelstellingen

De bestedingen worden als last verantwoord in het jaar waarin het besluit tot toekenning

schriftelijk aan de aanvrager is medegedeeld.

Personeelsbeloningen

De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de stichting.

Voor de beloningen met opbouw van rechten (bijvoorbeeld vakantie, ADV, pensioen) worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen.

Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staten van baten en lasten gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd.

Voor arbeidsongeschiktheidsrisico's die zijn verzekerd wordt een voorziening getroffen voor het in de toekomst te betalen deel van de verzekeringspremie dat rechtstreeks toe te rekenen is aan het individuele schadeverleden van de stichting. Als geen betrouwbare schatting kan worden gemaakt van de omvang van het in de toekomst te betalen deel van de verzekeringspremies dat rechtstreeks is toe te rekenen aan het individuele schadeverleden van de stichting, wordt geen voorziening opgenomen.

Pensioenen

Het Cultuurfonds kent een pensioenregeling voor de medewerkers. Het betreft een toegezegde bijdrageregeling, die extern is verzekerd bij een verzekeringsmaatschappij. De opgenomen pensioenlast is gelijk aan de verschuldigde pensioenpremies in betreffend boekjaar. Voorzover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, is hiervoor een verplichting opgenomen.

Als op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door de verzekeraar of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Uitvoeringskosten eigen organisatie

De uitvoeringskosten eigen organisatie worden conform de richtlijn van GDN, de brancheorganisatie voor goede doelen, als volgt toegerekend aan de kosten voor werving baten, de kosten van bestedingen ten behoeve van de doelstelling, en de kosten beheer en administratie:

- personeelskosten op basis van geschatte interne tijdsbesteding;
- huisvestings-, kantoor-, en afschrijvingskosten op basis van FTE's;
- automatiseringskosten op basis van werkplekken, inclusief de op de provinciale afdelingen ondersteunde werkplekken;
- overige kosten op basis van de aard van de onderscheiden kosten.

Leasing

De stichting kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele lease. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm. Classificatie van de lease vindt plaats op het tijdstip van het aangaan van de betreffende leaseovereenkomst.

Financiële lease

De stichting heeft geen financiële leaseovereenkomsten.

Operationele lease

Als de stichting optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Vergoedingen die worden ontvangen als stimulering voor het afsluiten van een overeenkomst worden verwerkt als een vermindering van de leasekosten over de leaseperiode. Leasebetalingen en vergoedingen inzake operationele leases worden lineair over de leaseperiode ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht, tenzij een andere toerekeningsstelsel meer representatief is voor het patroon van de met het leaseobject te verkrijgen voordelen.

Verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de stichting en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met de stichting. Dit betreffen onder meer de relaties tussen de stichting en haar bestuurders, raad van toezichtleden en de functionarissen op sleutelposities. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of er een bedrag in rekening is gebracht. Transacties met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Van deze transacties wordt de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht toegelicht.

Opstelling kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en beleggingen die zonder beperkingen en zonder materieel risico van waardeverminderingen als gevolg van de transactie kunnen worden omgezet in geldmiddelen.

Kasstroom in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gewogen gemiddelde koers van de verslagperiode/de koers op de datum dat de transacties hebben plaatsgevonden. Koersverschillen inzake geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond.

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijk situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

Toelichting op de balans

1. Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt weer te geven:

	Verbouwing	Auto- matisering	Inrichting & Inventaris
<i>Aanschafwaarde</i>			
Saldo per 1 januari	330.534	1.555.551	370.628
Buitengebruikgestelde activa	-92.277	-13.782	-3.136
Herwaarderingen			
Aanschaffingen / Verbouwingen		94.849	2.078
Saldo 31 december	238.257	1.636.618	369.570
<i>Afschrijvingen</i>			
Saldo per 1 januari	301.542	1.361.220	289.879
Buitengebruikgestelde activa	-92.277	-13.782	-3.136
Afschrijvingen	23.987	124.151	23.767
Saldo 31 december	233.252	1.471.589	310.510
Boekwaarde ultimo boekjaar	5.005	165.029	59.060

	Totaal andere vaste bedrijfsmiddelen 2020	Totaal andere vaste bedrijfsmiddelen 2019
<i>Aanschafwaarde</i>		
Saldo per 1 januari	2.256.713	2.145.654
Buitengebruikgestelde activa	-109.195	-34.426
Herwaarderingen	-	-
Aanschaffingen / Verbouwingen	96.927	145.485
Saldo 31 december	2.244.445	2.256.713
<i>Afschrijvingen</i>		
Saldo per 1 januari	1.952.641	1.835.064
Buitengebruikgestelde activa	-109.195	-34.426
Afschrijvingen	171.905	152.001
Saldo 31 december	2.015.351	1.952.639
Boekwaarde ultimo boekjaar	229.094	304.074

De materiële vaste activa benodigd voor de bedrijfsvoering hebben betrekking op verbouwing pand Herengracht 476, de kantoorinventaris en -inrichting en automatisering (computerhardware en ontwikkelingskosten, computersoftware en telefonie).

Buitengebruikgestelde activa betreffen volledig afgeschreven hard- en software en inventaris die niet meer in gebruik zijn, en geactiveerd en afgeschreven groot onderhoud ouder dan 10 jaar.

2. Vastgoedbeleggingen

Het verloop van de vastgoedbeleggingen is als volgt weer te geven:

Vastgoedbeleggingen in exploitatie	2020	2019
Stand per 1 januari	4.425.000	3.600.000
Mutaties:		
Verandering van de reële waarde	-125.000	825.000
Stand per 31 december	4.300.000	4.425.000

De vastgoedbeleggingen van de stichting betreffen Herengracht 474, te Amsterdam.

De vastgoedbeleggingen zijn in eigendom van de stichting en worden aangehouden om huuropbrengsten en/of waardestijgingen te realiseren.

De stand bevat € 2.311.138 aan cumulatieve herwaarderingen van de vastgoedbeleggingen in exploitatie.

De reële waarde van de vastgoedbeleggingen € 4.300.000 is gebaseerd op een waardering door een onafhankelijke en ter zake kundige taxateur. De waardering is bepaald aan de hand van open-marktwaarderingen, rekening houdende met de omvang, aard, staat en gebruik van het vastgoed.

Naast de mutatie in de reële waarde zijn de volgende bedragen met betrekking tot vastgoedbeleggingen in de staat van baten en lasten verwerkt:

	2020	2019
Huurinkomsten	97.119	97.570
Exploitatiekosten	-19.538	-16.858
	77.581	80.712

De verzekerde waarde per 31 december 2020 bedraagt € 6.300.000 (2019 : € 5.246.154).

3. Financiële vaste activa

De financiële vaste activa hebben betrekking op aan het Nationaal Restauratiefonds (Restauratiefonds) verstrekte geldleningen in het kader van de Cultuurfondsen voor Monumenten. Uit de Cultuurfondsen voor Monumenten worden door het Restauratiefonds cultuurfonds-hypotheekleningen verstrekt aan eigenaren van gemeentelijke en provinciale monumenten.

De middelen voor de Cultuurfondsen voor Monumenten zijn bijeengebracht door het Prins Bernhard Cultuurfonds, het Nationaal Restauratiefonds, provincies en derden-schenkers. Het totale vermogen van de afzonderlijke Cultuurfondsen voor Monumenten en de daaruit verstrekte leningen worden toegelicht in het jaarverslag onder Activiteiten. Het in de jaarrekening onder bestemmingsfondsen verantwoorde bedrag betreft de door het Prins Bernhard Cultuurfonds beschikbaar gestelde middelen, inclusief ontvangen schenkingen van Provincies en derden.

De mutaties in de financiële vaste activa waren als volgt:

	2020	2019
Geldleningen aan Restauratiefonds begin boekjaar	33.587.514	31.757.523
Verstrekte geldleningen	620.000	1.570.000
Voorziening oninbare geldleningen	-77.596	-
Ontvangen rente op cultuurfonds-hypotheken	115.379	259.991
Geldleningen aan Restauratiefonds ultimo boekjaar	34.245.297	33.587.514

De vordering van het Cultuurfonds op het Restauratiefonds werd tot 31 december 2017 middels een achterborgovereenkomst gegarandeerd door de Staat der Nederlanden. Met ingang van 1 januari 2018 komt het kredietrisico voor betalingsachterstanden opgelopen na 1 januari 2018 ten laste van het Cultuurfonds en de vermogens van de Cultuurfondsen voor Monumenten. Per 31 december 2020 is een voorziening voor mogelijk oninbare vorderingen opgenomen van € 137.000 (2019: € 59.404).

Per ultimo 2020 was van het door het Prins Bernhard Cultuurfonds verstrekte totaal aan geldleningen € 25.651.065 (2019: € 25.930.410) door het Restauratiefonds uitgeleend als cultuurfonds-hypotheek. De looptijd van de cultuurfonds-hypotheken is maximaal 30 jaar, en deze worden verstrekt tegen door het Restauratiefonds te stellen voorwaarden en voor risico van het Restauratiefonds. De rente op hypotheken is 4,5% lager dan de basisrente van het Restauratiefonds welke wordt vastgesteld aan de hand van de rentetarieven op de kapitaalmarkt. De rente op de hypothecaire leningen bedraagt minimaal 1,5%. Het Cultuurfonds ontvangt van het Restauratiefonds over het nog niet als cultuurfonds-hypotheek verstrekte saldo een rente gebaseerd op 1-maands euribor verminderd met 20 basispunten.

4. Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2020	31-12-2019
Nog te ontvangen uit toegezegde schenkingen en subsidies	6.247.565	6.208.850
Nog te ontvangen bedragen van loterijorganisaties	6.980.791	6.376.604
Nog te ontvangen bedragen uit nalatenschappen	18.830	5.436.261
Leningen uit hoofde van de doelstelling	250.000	430.000
Vooruitbetaalde belastingen, premies sociale verzekeringen en pensioenen	-	25.986
Overlopende rente, overige transitoria en vooruitbetaalde kosten	463.614	242.151
	13.960.800	18.719.852

Nog te ontvangen bedragen uit nalatenschappen zijn baten die conform de RJ verwerkt zijn op basis van de ontvangen ‘Akte van verdeling’ dan wel ‘Rekening en verantwoording’. In 2020 betreft dit twee nalatenschappen. In 2019 werden de baten en de nog te ontvangen bedragen verwerkt op het moment dat de omvang van de nalatenschap betrouwbaar geschat konden worden. De wijziging van deze grondslag heeft er toe geleid dat het bedrag ‘nog te ontvangen bedragen uit nalatenschappen’ in vergelijking met 2019 veel lager is.

De leningen uit hoofde van de doelstelling betreft de uit het Blockbusterfonds verstrekte leningen. Gedurende 2020 zijn 6 garanties ingeroepen voor een bedrag van € 331.328 (2019: € 219.825) en is één lening afgeschreven voor een bedrag van € 40.114 (2019: € 150.000). Deze bedragen zijn in mindering gebracht op het vermogen van het Blockbusterfonds.

Van de vorderingen heeft € 1.941.149 (2019: € 2.637.500) een geschatte looptijd van langer dan één jaar.

Onderdeel van de nog te ontvangen uit toegezegde schenkingen en subsidies zijn toezeggingen uit hoofde van CultuurFondsen op Naam. Op deze toezeggingen is geen voorziening voor overlijdensrisico van de schenkers in mindering gebracht.

5. Effecten

	31-12-2020	31-12-2019
Vastrentende waarden	151.795.271	134.407.332
Aandelen	108.652.438	98.546.702
Vastgoed	13.220.744	13.152.507
	<u>273.668.453</u>	<u>246.106.541</u>
Liquide middelen	31.638.478	40.612.639
Stand per 31 december	<u>305.306.931</u>	<u>286.719.180</u>

Liquiditeiten worden aangehouden voor beleggingen, zijn bewust onderdeel van de beleggingsmix en zijn beschikbaar (in te zetten door) de vermogensbeheerders voor herinvesteringen.

De asset allocatie is:

	31-12-2020	31-12-2019	strategisch
Vastrentende waarden inclusief liquide middelen	60%	61%	60%
Aandelen	36%	34%	35%
Vastgoed	4%	5%	5%

Vanwege de marktverwachting voor vastrentende waarden wordt een deel van de allocatie aangehouden in liquide middelen.

Level-indeling beleggingsportefeuille

Zoals vermeld in de Grondslagen van waardering zijn de beleggingen allemaal gewaardeerd tegen actuele waarde per balansdatum en is het mogelijk en gebruikelijk om de actuele waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. Voor sommige andere financiële instrumenten, zoals beleggingsvorderingen en – schulden, geldt dat de boekwaarde de actuele waarde benadert als gevolg van het korte termijn karakter van de vorderingen en schulden. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de actuele waarde.

Op basis van deze verscheidenheid en gradaties in waarderingmethoden dienen de beleggingen te worden ingedeeld naar drie verschillende waarderingmethododes:

Level 1: Genoteerde marktprijzen

De marktwaarde van financiële instrumenten die worden verhandeld op een actieve markt wordt gebaseerd op de koers op de rapportagedatum (marktnotering). De waardering van beleggingen vindt plaats tegen de meest recente openings- of slotkoers, of, bij gebreke daarvan, op de door de beheerder getaxeerde waarde. Omdat bij deze instrumenten sprake is van een actieve markt vormen de koersen een goede afspiegeling van actuele en veel voorkomende markttransacties tussen onafhankelijke partijen.

Voorbeelden van financiële instrumenten die in level 1 vallen zijn beursgenoteerde aandelen, beursgenoteerde obligaties, beursgenoteerde beleggingsfondsen en beursgenoteerde derivaten.

Level 2: Gebaseerde op objectief waarneembare (markt)gegevens

De marktwaarde van financiële instrumenten die niet worden verhandeld op een actieve markt wordt vastgesteld met behulp van een afgeleide marktnotering of een waarderingmodel met (voornamelijk) objectieve gegevens (marktdata of afgeleide marktdata). Aegon Investments Management selecteert op basis van haar inschattingen een aantal methoden en maakt aannames die gebaseerd zijn op de marktomstandigheden (observeerbare data) per balansdatum.

Voorbeelden van financiële instrumenten die in level 2 vallen zijn beleggingen in beleggingsfondsen die doorbeleggen in beursgenoteerde instrumenten en OTC derivaten zoals renteswaps.

Level 3: Gebaseerde op niet objectief waarneembare (markt)gegevens

De financiële instrumenten in deze categorie zijn individueel beoordeeld. De waardering is gebaseerd op de beste inschatting van het management, rekening houdend met de laatst bekende prijzen, prijzen voor vergelijkbare instrumenten en, voor een meer dan niet-significant deel, informatie die niet in de markt waarneembaar is.

Voorbeelden van financiële instrumenten die in level 3 vallen zijn beleggingen in hypotheke en private equity.

Op basis van deze indeling kan de beleggingsportefeuille (exclusief liquide middelen) als volgt worden samengevat:

	Level 1	Level 2	Level 3	Totaal 31-12-2020
Vastgoedbeleggingen			13.220.744	13.220.744
Aandelen		108.652.438		108.652.438
Vastrentende waarden		117.972.748	33.822.523	151.795.271
Derivaten				-
Overige beleggingen				-
Totaal	-	226.625.186	47.043.267	273.668.453

Mutaties beleggingsportefeuille

	Vast- rentende waarden	Aan- delen	Vastgoed	Totaal 31-12- 2020	Totaal 31-12- 2019
Stand per 1 januari	134.407.332	98.546.702	13.152.507	246.106.541	213.733.372
Aankopen	23.893.149	2.232.077		26.125.226	21.497.925
Verkopen	-12.711.106	-4.537.050		-17.248.156	-21.280.000
Gerealiseerde koersresultaten	303.088	1.440.137		1.743.225	6.221.398
Ongerealiseerde koersresultaten	5.902.808	10.970.572	68.237	16.941.617	25.933.846
Stand per 31 december	151.795.271	108.652.438	13.220.744	273.668.453	246.106.541

In 2020 is een netto rendement op de effectenportefeuille behaald van 6,4% (2019: 12,7%) bestaande uit de volgende elementen:

	Dividend & coupon- rente	Koers- resultaten	Totaal 31-12- 2020	Totaal 31-12- 2019
Vastrentende waarden		6.205.895	6.205.895	9.094.100
Aandelen		12.410.710	12.410.710	22.552.271
Vastgoed	352.676	68.237	420.913	759.421
	352.676	18.684.842	19.037.518	32.405.792

6. Liquide middelen

Onder Liquide middelen zijn direct opvraagbare banktegoeden opgenomen met een looptijd van maximaal 1 jaar.

7. Reserves en fondsen

De mutaties in de Reserves en fondsen waren als volgt:

	stand per 1 januari 2020	overige mutaties	verdeling resultaat	stand per 31 december 2020
<i>Bestemmingsreserves</i>				
- als bron van inkomsten	76.394.898	834.077	3.139.958	80.368.933
- projectbestedingen volgend boekjaar	37.325.000	10.853.421	-8.348.421	39.830.000
	113.719.898	11.687.498	-5.208.463	120.198.933
<i>Herwaarderingsreserve</i>	2.436.138		-125.000	2.311.138
Totaal Reserves	116.156.036	11.687.498	-5.333.463	122.510.071
<i>Bestemmingsfondsen</i>				
- CultuurFondsen op Naam	178.373.162	-11.687.498	34.113.691	200.799.355
- Revolverende fondsen	34.911.537		409.527	35.321.064
Totaal Bestemmingsfondsen	213.284.699	-11.687.498	34.523.218	236.120.419
Totaal Reserves en fondsen	329.440.735	-	29.189.755	358.630.490

7.1 Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves bestaan uit de 'Reserve Projectbestedingen volgend boekjaar' en de 'Reserve als Bron van inkomsten'.

Reserve projectbestedingen volgend boekjaar

De Reserve projectbestedingen volgend boekjaar betreft het activiteitenbudget, zijnde het in het komende boekjaar beschikbare bedrag voor bestedingen. Het activiteitenbudget wordt jaarlijks vastgesteld door het Bestuur en ter goedkeuring voorgelegd aan de Raad van Toezicht.

De reserve wordt jaarlijks aangevuld uit de inkomsten, inclusief het behaalde rendement (- € 8.348.421) en middels onttrekkingen uit de bestemmingsfondsen (€ 10.938.421). Tevens vinden vanuit deze reserve toevoegingen plaats aan de bestemmingsfondsen, zoals de instelling van CultuurFonds op Naam (- € 85.000). Bestedingen komen ten laste van de reserve.

Onderdeel van de reserve is een bedrag van € 16.463.810 voor budgetten van CultuurFondsen op Naam, die overeenkomstig de doelstelling van betreffend CultuurFonds op Naam zullen worden besteed.

Reserve als bron van inkomsten

Met de keuze voor een Reserve als bron van inkomsten brengt de stichting haar beleid tot uitdrukking om een aanzienlijk deel van de kantoorkosten te dekken uit het rendement van het belegde vermogen en zo de overige inkomsten zo veel mogelijk direct ten goede te laten komen aan de doelstelling. Door de aanwezigheid van de Reserve als bron van

inkomsten is een afzonderlijke continuïteitsreserve niet nodig.

De mutaties hebben betrekking op de tegemoetkoming van de CultuurFondsen op Naam (€ 834.077) en de resultaatbestemming.

7.2 Herwaarderingsreserve

De Herwaarderingsreserve betreft niet-gerealiseerde waardeverschillen van het beleggingspand Herengracht 474.

7.3 Bestemmingsfondsen

Bestemmingsfondsen betreffen fondsen met een door derden bepaalde bestemming.

De vermogens van deze Bestemmingsfondsen zijn niet vrij beschikbaar omdat ze eigen doelstellingen hebben, die overeenkomstig de wensen van de schenkers zijn bepaald.

Uit de vermogens van de CultuurFondsen op Naam worden bijdragen verleend. Uit de vermogens van de Revolverende Fondsen worden leningen verstrekt.

	31-12-2020	31-12-2019
CultuurFondsen op Naam	200.799.355	178.373.162
Revolverende Fondsen	35.321.064	34.911.537
	236.120.419	213.284.699

Het verloop van de Bestemmingsfondsen was als volgt:

	2020	2019
Stand begin boekjaar	213.284.699	193.877.530
<i>Overige mutaties:</i>		
- onttrekkingen ten gunste van Reserve projectbestedingen	-10.938.421	-9.876.041
- onttrekkingen ten gunste van Reserve als bron van inkomsten	-834.077	-686.064
- toevoeging ten laste van Reserve als bron van inkomsten	-	22.652
- instelling fondsen op naam uit Reserve projectbestedingen	85.000	75.000
	-11.687.498	-10.464.453
<i>Resultaatverdeling</i>		
- nieuw toegezegde gelden	23.419.260	10.540.898
- toevoegingen uit beleggingsopbrengsten	11.669.462	19.829.281
- afschrijvingen Blockbusterfonds leningen	-487.852	-421.769
- kosten ten laste van CultuurFondsen op Naam	-77.652	-76.788
	34.523.218	29.871.622
Stand ultimo boekjaar	236.120.419	213.284.699

Het werkelijke beleggingsresultaat wordt ten gunste dan wel ten laste van de vermogens van de CultuurFondsen op Naam, waarbij in de beleggingsmix rekening wordt gehouden met de resterende looptijd en daarmee beleggingshorizon van een CultuurFonds op Naam.

Het beleggingsresultaat voor CultuurFondsen op Naam met een verwachte resterende looptijd van 7 jaar en korter was in 2020: 4,5% (2019: 8,3%). Het beleggingsresultaat voor de overige bij Aegon Asset Management ondergebrachte fondsen was in 2020: 6,5% (2019: 12,9%).

Revolverende Fondsen

	Vermogen 31 dec. '19	Toezeg- gingen	Onttrek- kingen	Toevoeging rendement	Vermogen 31 decem- ber 2020
Cultuurfonds Monumenten Fryslân	3.200.086			23.682	3.223.768
Cultuurfonds Monumenten Gelderland	4.529.899			8.075	4.537.974
Cultuurfonds Monumenten Groningen	2.181.868	620.000		13.249	2.815.117
Cultuurfonds Monumenten Noord-Brabant	3.557.421		-72.000	7.444	3.492.865
Cultuurfonds Monumenten Noord-Holland	3.043.681			6.916	3.050.597
Cultuurfonds Monumenten Overijssel	4.292.375			8.187	4.300.562
Cultuurfonds Monumenten Utrecht	6.006.844		-65.000	15.560	5.957.404
Cultuurfonds Monumenten Zeeland	695.335			1.693	697.028
Cultuurfonds Monumenten Zuid-Holland	4.352.182		59.404	13.703	4.425.289
Monumenten- Fonds 1818	1.727.824			16.870	1.744.694
Blockbusterfonds	1.324.022	162.000	-410.256		1.075.766
Totaal Revolverende Fondsen	34.911.537	782.000	-487.852	115.379	35.321.064

De Cultuurfondsen voor Monumenten zijn revolverende fondsen. Aflossingen van cultuurfonds-hypotheken worden weer aan de beschikbare middelen toegevoegd, evenals de ontvangen rente op de cultuurfonds-hypotheken (minus een beheervergoeding van 0,5% voor het Restauratiefonds).

8. Voorzieningen

De voorzieningen betreft een verplichting, welke voort is gevloeid uit een ontvangen nalatenschappen. Het betreft een pensioenvoorziening die jaarlijks uitkeert. De hoogte van de voorziening is bepaald overeenkomstig actuariële grondslagen.

De mutaties gedurende het boekjaar waren als volgt:

	2020	2019
Stand begin boekjaar	230.364	301.544
Betaalde pensioenuitkeringen	-77.652	-76.788
	152.712	224.756
Dotatie aan de voorziening	80.241	5.608
Stand ultimo boekjaar voorzieningen	232.953	230.364

9. Langlopende schulden

	Crediteuren uit hoofde van toegezegde subsidies	Verplichtingen u.h.v. nalaten- schappen	Totaal 2020	Totaal 2019
Boekwaarde per 1 januari	1.325.000	577.724	1.902.724	125.000
Mutaties				
Toekenning aan crediteur				1.200.000
Verplichting nalatenschap				607.724
Uitbetaling	-25.000	-30.000	-55.000	-30.000
Vrijval verplichting		-422.010	-422.010	0
Boekwaarde per 31 december	1.300.000	125.714	1.425.714	1.902.724
Kortlopend deel per 31 december	-325.000	-65.714	-390.714	-812.724
Langlopend per 31 december	975.000	60.000	1.035.000	1.090.000

Van de langlopende schulden is een bedrag van € 390.714 gereclassificeerd naar de kortlopende schulden. Het resterende deel heeft een looptijd korter dan 5 jaar.

Op de langlopende schulden is geen rente van toepassing.

10. Kortlopende schulden 31-12-2020 31-12-2019

Crediteuren uit hoofde van toegezegde subsidies	41.758.091	37.113.227
Vooruitontvangen subsidies	2.145.693	4.101.650
European Cultural Foundation	1.948.227	1.871.028
Onkostencrediteuren	669.971	823.330
Verplichtingen u.h.v. nalatenschappen	65.714	487.724
Nog te betalen belastingen, premies sociale verzekeringen en pensioenen	5.933	-
Overige te betalen posten	1.004.508	792.684
	47.598.137	45.189.643

Geen van deze schulden heeft een looptijd langer dan één jaar.

11. Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum.

12. Niet uit de balans blijvende vorderingen

Het Prins Bernhard Cultuurfonds is erfgenaam inzake zeven nalatenschappen waarop een vruchtgebruik is gevestigd. Het recht van de vruchtgebruiker behelst bijvoorbeeld de mogelijkheid om te beleggen met het beschikbare vermogen of een tweetrapsmaking waarbij de eerste vermaakte het beschikbare vermogen mag opmaken, het restant is voor de verwachter (Cultuurfonds). De vorderingen uit hoofde van deze nalatenschappen zijn niet gewaardeerd, aangezien deze niet voldoen aan de activeringscriteria.

13. Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Ingevolge de herziene overeenkomst van 9 juni 1993 heeft het Prins Bernhard Cultuurfonds de verplichting om jaarlijks 25% van de ontvangen bijdragen van de BankGiro Loterij NV en Nederlandse Loterij af te dragen aan de European Cultural Foundation.

Op 18 december 2011 liep de overeenkomst uit 1981 tussen het Prins Bernhard Cultuurfonds en Vereniging Hendrick de Keyser voor het vruchtgebruik van het kantoorpand Herengracht 476 af. Per die datum heeft het Cultuurfonds een huurovereenkomst afgesloten voor een periode van vijf jaar, die na het verstrijken van deze termijn stilzwijgend wordt verlengd voor telkens een periode van vijf jaar. Het huidige contract is stilzwijgend verlengd tot en met 17 december 2026. De huur wordt jaarlijks geïndexeerd.

	< 1 jaar	1 - 5 jaar	> 5 jaar
Huur Herengracht 476	226.177	904.707	216.753

We kiezen bewust voor de huur van een pand van Hendrick de Keyser tegen marktconforme huur. Vereniging Hendrick de Keyser is een ideële instelling zonder winstoogmerk, die zich inzet voor het behoud van architectonisch of historisch belangrijke gebouwen en hun interieur. Hendrick de Keyser doet dit door panden te verwerven, zo nodig te restaureren en vervolgens te verhuren.

Met ingang van 1 januari 2020 is het Prins Bernhard Cultuurfonds een overeenkomst aangegaan inzake de huur van printers/kopieermachines. Deze overeenkomst is afgesloten voor een periode van vijf jaar, en eindigt op 31 december 2024.

	< 1 jaar	1 - 5 jaar	> 5 jaar
Huur printers	8.900	26.700	-

Het Blockbusterfonds verstrekt zowel leningen als garanties. Per 31 december 2020 zijn 2 leningen verstrekt die geheel zijn afgeroepen en uitbetaald. Daarnaast zijn er uit het Blockbusterfonds 3 garanties verstrekt. De garanties kunnen door partijen worden ingeroepen als de realisatie achterblijft op de verwachting en daardoor een exploitatietekort optreedt. Het maximale bedrag waarop de partijen uit hoofde van deze 3 garanties aanspraak kunnen maken, is € 200.000. Het Blockbusterfonds is voornemens om nog eens 2 leningen en 12 garanties te verstrekken.

Ingevolge de verplichting tot jaarlijkse uitkering voortvloeiend uit een nalatenschap is een garantie ten bedrage van € 68.067 afgegeven.

14. Risicomanagement financiële instrumenten

De stichting maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de stichting blootstelt aan markt-, valuta-, rente- en kredietrisico. Om deze risico's te beheersen heeft de stichting en beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de onderneming te beperken.

Risico's en rendement van beleggingen

We beheren een effectenportefeuille van € 305 miljoen. Het is duidelijk dat er risico's verbonden zijn aan het houden van effecten. Op basis van een langetermijnvisie, strategische uitgangspunten en economische verwachtingen kiezen we voor een afgewogen verhouding tussen risico en rendement. In 2015 is de governance-structuur geëvalueerd en opnieuw gekozen voor een fiduciair manager, die niet zelf belegt maar vermogensbeheerders aanstuurt. De uitgangspunten van het beleggingsbeleid zijn vastgelegd in een beleggingsstatuut en de portefeuille is verder gediversifieerd als reactie op de aanhoudende lage rente. Het Cultuurfonds voert periodiek een ALM-studie uit om het risico-rendement profiel van de portefeuille te evalueren.

Kredietrisico

Dit risico betreft het niet nakomen van verplichtingen van tegenpartijen waarop het Prins Bernhard Cultuurfonds vorderingen heeft. Als de kredietwaardigheid van een tegenpartij verslechtert, dan kan dat leiden tot vertraging in betalingen aan het Cultuurfonds, of het oninbaar worden van een vordering.

Voor het kredietrisico op de vordering van het Nationaal Restauratiefonds die wordt verantwoord onder Financiële Vaste Activa, heeft het Cultuurfonds een vermogen afgezonderd voor het volledig uitstaande bedrag.

Rating	Verdeling
AAA	11,4%
AA	24,6%
A	15,1%
BBB	20,8%
< BBB	28,1%

Bij het beoordelen van de kredietwaardigheid van de beleggingen in obligaties en spaarfaciliteiten wordt gebruik gemaakt van de credit ratings van kredietbeoordelingbureaus. Van de portefeuille van obligaties en spaarfaciliteiten wordt ongeveer 13,2% belegd in High Yield obligaties. Daarnaast wordt tevens ongeveer 17,8% van de portefeuille van obligaties en spaarfaciliteiten geïnvesteerd in obligaties van opkomende landen. Ongeveer 28,1% van deze portefeuille bestaat uit obligaties met een lagere kredietrating dan BBB (non-investment grade). Het overige deel van de portefeuille van obligaties en spaarfaciliteiten wordt in BBB of hoger (investment grade) belegd. Het krediet-risico wordt beperkt door een goede spreiding over verschillende debiteuren en door het grotendeels toepassen van actief beheer van de portefeuille. Het deel van de portefeuille welke is geïnvesteerd in spaarfaciliteiten bij banken, voldoet aan strikte eisen met betrekking tot het tegenpartij risico (waaronder de credit rating).

De liquide middelen, met uitzondering van liquide middelen die onderdeel zijn van een beleggingsmandaat, zijn ondergebracht bij drie banken: ABN AMRO, ING en Rabobank.

Valutarisico

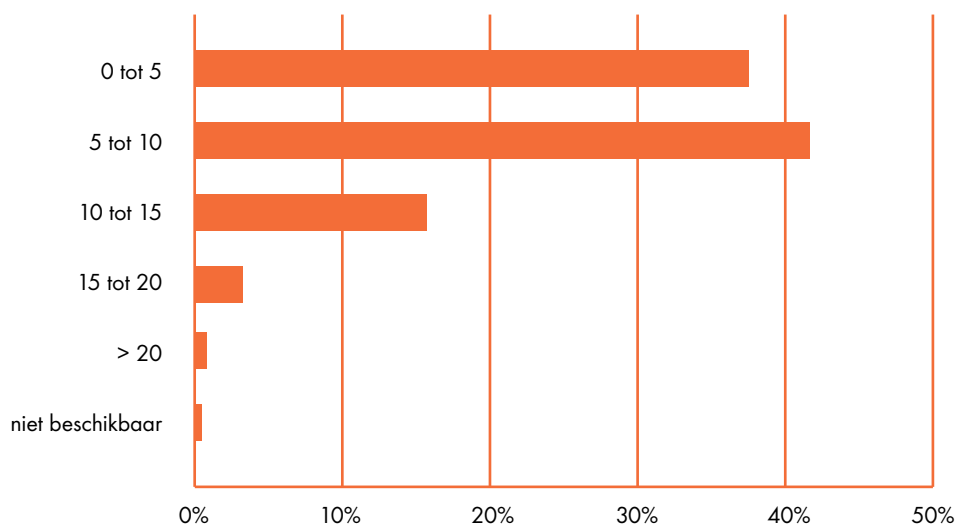
Het valutarisico is het risico van schommelingen in de waarde van in vreemde valuta luidende posten als gevolg van wijzigingen in valutakoersen. Het valutarisico in de effectenportefeuille wordt beperkt door een belangrijk deel van de beleggingen in andere valuta dan de euro, af te dekken naar de euro. Valuta van opkomende landen worden niet afgedekt omdat dit niet efficiënt kan worden gedaan. Maximaal 50% van het valutarisico in de aandelenportefeuille in de ontwikkelde markten wordt afgedekt, omdat een volledige afdekking niet nodig is voor het werkelijke risico dat gelopen wordt.

Valuta verdeling van het belegd vermogen voor en na afdekking van het valutarisico:

Valuta	2020		2019	
	voor afdekking (in %)	na afdekking (in %)	voor afdekking (in %)*	na afdekking (in %)*
Euro (EUR)	52,7%	82,5%	57,6%	80,5%
Britse pond (GBP)	2,2%	0,9%	2,0%	0,9%
Japanse yen (JPY)	2,0%	1,0%	1,6%	0,8%
Amerikaanse dollar (USD)	31,8%	4,4%	28,9%	8,0%
Overig	11,3%	11,2%	9,8%	9,8%
Totaal (controle)	100%	100%	100%	100%

Renterisico

Renterisico is de invloed die schommelingen in de marktrente hebben op de waarde van beleggingen. Het directe renterisico is voornamelijk geconcentreerd in de portefeuille vastrentende waarden. Een stijging van de rente zal koersverlies veroorzaken. Het renterisico wordt beperkt door een goede spreiding over looptijden, zoals de bijgaande tabel laat zien. Daarnaast is een deel van de portefeuille belegd in categorieën met een beperkt risico waaronder hypotheek en spaarfaciliteiten.

Toelichting op de staat van baten en lasten

15. Baten van particulieren

	Werkelijk 2020	Begroting 2020	Werkelijk 2019
Collecten	463.495	750.000	741.905
Geormerkte schenkingen	1.535.940		
Overige schenkingen	2.670.677	700.000	736.758
Schenkingen en toezeggingen Cultuurfondsen op Naam	5.735.377	2.000.000	1.199.990
Geormerkte nalatenschappen en legaten	18.130.480		8.273.203
Ongeormerkte legaten en nalatenschappen	309.888	10.075.000	1.051.029
	28.845.857	13.525.000	12.002.885

Collecten

Jaarlijks houdt het Prins Bernhard Cultuurfonds een landelijke collecte, genaamd de Anjeractie. De gecollecteerde bedragen worden besteed in de provincie waar de betreffende gelden zijn opgehaald.

	Werkelijk 2020	Begroting 2020	Werkelijk 2019
<i>De specificatie van de opbrengsten uit de Anjeractie is als volgt:</i>			
Prins Bernhard Cultuurfonds Drenthe	18.129		21.454
Prins Bernhard Cultuurfonds Flevoland	9.991		18.783
Prins Bernhard Cultuurfonds Fryslân	36.633		54.366
Prins Bernhard Cultuurfonds Gelderland	65.317		115.804
Prins Bernhard Cultuurfonds Groningen	23.620		39.649
Prins Bernhard Cultuurfonds Limburg	30.021		40.230
Prins Bernhard Cultuurfonds Noord-Brabant	39.718		67.610
Prins Bernhard Cultuurfonds Noord-Holland	53.136		79.441
Prins Bernhard Cultuurfonds Overijssel	52.537		89.066
Prins Bernhard Cultuurfonds Utrecht	53.294		84.502
Prins Bernhard Cultuurfonds Zeeland	14.317		21.808
Prins Bernhard Cultuurfonds Zuid-Holland	66.782		109.192
	463.495	750.000	741.905

Geormerkte schenkingen

Betreft de in 2020 toegezegde en ontvangen schenkingen ten gunste van een werkterrein of een afdeling.

Overige schenkingen

Betreft met name eenmalige giften en periodieke donaties zonder oormerking. Als gevolg van de coronacrisis in 2020 zijn er (eenmalige) acties gevoerd om de cultuursector te ondersteunen.

Zowel de opbrengsten van 'Doe mee met je AOW' als de Cultuurmakersregeling worden onder overige schenkingen verantwoord.

Schenkingen en toezeggingen CultuurFondsen op Naam

Betreft de in 2020 toegezegde en ontvangen schenkingen ten gunste van een CultuurFonds op Naam.

Nalatenschappen en legaten

Nalatenschappen worden als baten verantwoord door het moment van ontvangst van de 'Akte van verdeling' dan wel 'Rekening en verantwoording' te hanteren als moment van de verwerking van de opbrengsten uit nalatenschappen.

Geoormerkte nalatenschappen en legaten

Betreft met name nalatenschappen en legaten waarvan testamentair is bepaald dat de opbrengsten ten goede komen aan een CultuurFonds op Naam, werkterrein of provinciale afdeling. Inkomsten uit legaten en nalatenschappen zijn gezien hun aard moeilijk te begroten en kunnen jaarlijks sterk fluctueren.

Ongeoormerkte legaten en nalatenschappen

Betreft de ongeoormerkte legaten en nalatenschappen waarvan de opbrengsten worden toegevoegd aan de vrije reserves van het Cultuurfonds. Inkomsten uit legaten en nalatenschappen zijn gezien hun aard moeilijk te begroten en kunnen jaarlijks sterk fluctueren.

16. Baten van loterijorganisaties

	Werkelijk 2020	Begroting 2020	Werkelijk 2019
BankGiro Loterij			
- reguliere bijdrage	12.727.185		13.379.496
- geoormerkte loten	2.130.288		2.077.955
- extra bijdrage	1.272.815		620.504
- BGL Museumprijs	100.000		100.000
- projectbijdragen uit extra trekkingen:			
Maestro			
Het andere festival			375.000
- geoormerkte loten t.b.v. BGL Theaterweekend	538.241		521.861
	16.768.529	16.900.000	17.074.816
Stichting Aanwending Loterijgelden Nederland			
- inzake Nederlandse Loterij	5.361.396	5.000.000	5.517.684
	22.129.925	21.900.000	22.592.500

Ingevolge de herziene overeenkomst van 9 juni 1993 wordt 25% van de reguliere bijdrage van de BankGiro Loterij N.V. en de bijdragen van Nederlandse Loterij afgedragen aan de European Cultural Foundation. In 2020 bedroeg deze afdracht in totaal € 4.408.718 (2019: € 4.621.906) en deze is opgenomen onder de bestedingen.

17. Baten van subsidies van overheden

Baten van subsidies van overheden van € 5.839.104 (2019: € 4.618.161) betreffen publiek-private-samenwerkingen met ministeries, provincies en gemeenten. De subsidies hebben een incidenteel karakter.

	Werkelijk 2020	Begroting 2020	Werkelijk 2019
Buurtcultuurfonds Province Noord-Brabant	321.348		146.484
Buurtnatuur- en Buurtwaterfonds Noord-Brabant	201.435		160.000
Cultuurfonds Houten	42.340		75.036
Cultuurfonds Kampen	47.464		24.036
Cultuurfonds Stichtse Vecht	85.000		56.605
Cultuurfonds voor Monumenten Friesland	-		500.000
Cultuurfonds voor Monumenten Groningen	620.000		1.000.000
DoemeemetjeAOW (ministerie OCW)	1.098.998		-
Fonds Kleine Culturele Initiatieven Provincie Overijssel	80.205		89.712
Fonds Schoolpleinen van de toekomst	1.334.069		1.027.194
Fonds ZOZ	1.072.016		934.041
Gelders Waterschapsfonds	37.903		35.465
Houd cultuur levend (Provincie Gelderland)	250.000		-
Letterenfonds	100.000		-
Matthias Soiron Fonds	10.000		-
Mensen maken Amsterdam	49.838		250.254
Publicatie- en Documentairefonds Zeeland	48.650		49.330
Themafonds digitalisering erfgoedcollecties Zuid-Holland	133.038		19.804
Themafonds groenblauwe schoolpleinen Zuid-Holland	261.300		138.700
VN Decennium Fonds Cultuur	45.500		111.500
	5.839.104	3.500.000	4.618.161

De beschikking, ontvangst en besteding per subsidie in 2020:

	Beschikking	Ontvangst	Besteed (incl tegemoet- koming)
Buurtcultuurfonds Province Noord-Brabant	300.000	300.000	321.348
Buurt natuur- en Buurtwaterfonds Noord-Brabant	240.000	240.000	201.435
Cultuurfonds Houten	50.150	50.150	42.340
Cultuurfonds Kampen			47.464
Cultuurfonds Stichtse Vecht	100.000	100.000	66.250
DoeMeeMetJeAOW (ministerie OCW)	1.098.998	1.098.998	1.098.998
Fonds Kleine Culturele Initiatieven Provincie Overijssel	154.000	154.000	80.205
Fonds Schoolpleinen van de toekomst			1.334.069
Fonds ZOZ	35.000	762.650	1.072.016
Gelders Waterschapsfonds			37.903
Houd cultuur levend (Province Gelderland)	250.000	250.000	250.000
Letterenfonds	260.000	260.000	100.000
Matthias Soiron Fonds			10.000
Mensen maken Amsterdam	200.000	375.000	49.838
Publicatie- en Documentairefonds Zeeland	100.000	50.000	48.650
Themafonds digitalisering erfgoedcollecties Zuid-Holland	50.000	50.000	133.038
Themafonds groenblauwe schoolpleinen Zuid-Holland	250.000	250.000	261.300
VN Decennium Fonds Cultuur			45.500
	3.088.148	3.940.798	5.200.354

DoeMeeMetJeAOW

Aanvullend op de directe steunmaatregelen heeft het ministerie van OCW in 2020 besloten de opbrengst uit de AOW-actie via een eenmalige subsidie te verdubbelen met € 1.098.998. Het ontvangen subsidiebedrag werd eind juli onder de noemer Cultuurmakersfonds in een korte besluitvormingsronde toegekend aan meer dan 300 projecten: professionele makers in de beeldende kunst, theater, film, dans, muziek en letteren, die géén meerjarige subsidies ontvingen, konden via het Cultuurfonds een bijdrage aanvragen.

Fonds ZOZ

Voor het themafonds ZOZ met als doel maatschappelijke tegengeluiden te stimuleren, heeft het ministerie van Justitie en Veiligheid een subsidiebeschikking in 2019 verleend van € 1.617.000 en een aanvulling in 2020 van € 35.000.

Mensen maken Amsterdam

Ter ondersteuning van maatschappelijke en culturele initiatieven in Amsterdam participeert het Cultuurfonds sinds 2013 in een samenwerkingsverband met Mensen Maken Amsterdam en MAEX. De gemeente Amsterdam heeft aan dit samenwerkingsband € 200.000 structurele subsidie toegekend.

VN Decennium Fonds Cultuur

In 2017 stelde het ministerie van SZW het VN Decennium Fonds Cultuur in bij het Cultuurfonds met een bedrag van € 300.000 aan subsidie. In 2018, 2019 en 2020 is dit bedrag, incl. de 15% bijdrage in de besteding en beheer van het fonds, geheel besteed aan de doelstelling van het VN Decennium Fonds Cultuur. Deze activiteiten zijn middels een separaat jaaroverzicht bij het ministerie van SZW verantwoord.

18. Baten van andere organisaties zonder winststreven

Baten van andere organisaties zonder winststreven van € 1.413.995 (2019: € 931.011) betreffen bijdragen van andere stichtingen ten gunste van door deze stichtingen ingestelde CultuurFondsen op Naam.

19. Baten van bedrijven

Baten van bedrijven van € 156.769 (2019 :€ 224.180) betreffen ontvangen schenkingen van bedrijven en auteurs-rechten verkregen uit hoofde van een nalatenschap.

20. Besteed aan doelstellingen

	Werkelijk 2020	Begroting 2020	Werkelijk 2019
Toegezegde financiële bijdragen	41.535.191	35.000.000	39.538.025
Vrijgevallen financiële bijdragen	-3.142.198	-2.000.000	-2.398.117
Toerekening uitvoeringskosten eigen organisatie	3.840.552	4.052.000	3.144.532
	42.233.545	37.052.000	40.284.440

Toegezegde financiële bijdragen

Betreft de in het boekjaar toegewezen financiële bijdragen en prijsuitreikingen.

	Werkelijk 2020	Begroting 2020	Werkelijk 2019
Landelijk bureau	13.520.183		9.499.155
Provinciale Afdelingen	6.768.352		7.763.069
CultuurFondsen op Naam	16.187.938		17.003.895
Bijdrage aan European Cultural Foundation	4.408.718		4.621.906
Prins Bernhard Cultuurfonds Caribisch Gebied	650.000		650.000
	41.535.191	35.000.000	39.538.025

De bestedingen van het landelijk bureau in 2020 bevatten ook de acties Houd Cultuur Levend en Doe mee met je AOW, voor respectievelijk € 1.947.915 en € 2.137.085.

Vrijgevallen financiële bijdragen

Betreft vrijval van de niet door de aanvrager opgevraagde financiële bijdrage.

	Werkelijk 2020	Begroting 2020	Werkelijk 2019
Landelijk bureau	708.409		473.818
Provinciale Afdelingen	1.192.827		1.149.395
CultuurFondsen op Naam	1.240.962		774.904
	3.142.198	2.000.000	2.398.117

21. Toerekening kosten eigen organisatie

De kosten eigen organisatie kunnen worden toegerekend aan de verschillende activiteiten van het Cultuurfonds. De toerekening geschiedt op basis van de daarvoor geldende handreiking van Goede Doelen Nederland. Het overzicht op de volgende pagina geeft de uitkomst van deze toerekening. Het overzicht dat daarna volgt laat zien welke kostensoorten voor welk percentage aan de verschillende activiteiten zijn toegerekend.

	Cluster I	Cluster II	Cluster III	Weten- schap	Buurt- cultuur
	Geschiedenis, letteren en beeldende kunst	Podiumkunsten muziek en theater	Monumenten- zorg en natuurbehoud		
Verstreekte bijdragen	8.365.758	13.207.340	6.591.555	2.785.291	2.384.331
<i>Uitvoeringskosten eigen organisatie</i>					
Marketing- en wervingsacties	-	-	-	-	-
Communicatiekosten	-	-	-	-	-
Personeelskosten	593.700	937.296	467.789	197.666	169.211
Huisvestingskosten	37.748	59.593	29.742	12.568	10.759
Kantoor- en algemene kosten	303.613	479.326	239.223	101.085	86.533
Afschrijving	28.786	45.445	22.681	9.584	8.204
	963.847	1.521.660	759.435	320.903	274.707
Totaal	9.329.605	14.729.000	7.350.990	3.106.194	2.659.038

Europa/ Caribisch gebied	Totaal doelstelling	Werving baten	Beheer en administratie	Totaal 2020	Totaal 2019
5.058.718	38.392.993			38.392.993	37.139.908
-	-	1.457.021	-	1.457.021	1.374.339
-	-	555.625	12.015	567.640	361.831
-	2.365.662	1.797.902	567.759	4.731.323	3.677.470
-	150.410	102.166	31.217	283.793	304.428
-	1.209.780	299.598	498.412	2.007.790	1.976.871
-	114.700	44.505	12.702	171.907	152.001
-	3.840.552	4.256.817	1.122.105	9.219.474	7.846.940
5.058.718	42.233.545	4.256.817	1.122.105	47.612.467	44.986.848
Kosten werving baten ten opzichte van geworven baten				10,5%	8,7%

Toelichting Toerekening kosten eigen organisatie

	Toerekening aan:		Toerekening aan:				
	Totaal 2020	Doel- stelling	Werving baten	Beheer en administratie			
	€	€	%	€	%	€	%
Marketing- en wervingsacties	1.457.021	-		1.457.021	100%	-	
Communicatie							
Communicatie	555.625			555.625	100%		
Communicatie-jaarverslag	12.015					12.015	100%
Communicatiekosten	567.640			555.625		12.015	
Personeelskosten	4.731.323	2.365.662	50%	1.797.902	38%	567.759	12%
Huisvestingskosten	283.793	150.410	53%	102.166	36%	31.217	11%
Kantoor- en algemene kosten							
Bureau- en bestuurskosten	132.304					132.304	100%
Bestuurskosten afdelingen	13.414	12.073	90%	1.341	10%		
Bestuurskosten landelijke commissies	3.956	3.956	100%				
Kantoorbehoeften	44.687	23.684	53%	16.087	36%	4.916	11%
Secretariaten afdelingen	430.576	387.518	90%	43.058	10%		
Externe adviseurs	295.979					295.979	100%
Automatisering	1.086.874	782.549	72%	239.112	22%	65.213	6%
	2.007.790	1.209.780		299.598		498.412	
Afschrijvingen							
Automatisering	124.153	89.390	72%	27.314	22%	7.449	6%
Verbouwing en inrichting & inventaris	47.754	25.310	53%	17.191	36%	5.253	11%
	171.907	114.700		44.505		12.702	
	9.219.474	3.840.552		4.256.817		1.122.105	

Personeelskosten

	Werkelijk 2020	Begroting 2020	Werkelijk 2019
Lonen en salarissen	3.007.934	3.339.940	2.598.328
Sociale lasten	485.854	554.080	479.541
Pensioenlasten	267.638	288.641	237.014
Werknemersverzekeringen	49.652	56.509	44.530
Opleidingen	54.982	105.000	51.597
Overige personeelskosten	865.263	502.857	266.460
	4.731.323	4.847.026	3.677.470

Afgezien van de jaarlijkse indexatie 3,16% (2,34% in 2019) en de periodieke loonsverhogingen, zijn de lonen en salarissen niet gestegen.

Personeelsbestand

Gedurende het boekjaar 2020 was het gemiddeld aantal werknemers 40,8 FTE (2019: 38,4 FTE).

Bezoldiging directeur

Het Prins Bernhard Cultuurfonds wordt geleid door een statutair bestuurder/directeur. Op 1 november 2020 vond een directiewisseling plaats. Mw. A. Esmeijer heeft haar functie als directeur op 31 oktober 2020 overgedragen aan Mw. C. Broers. Mw. A. Esmeijer heeft in het resterende deel van het jaar gewerkt als strategisch-adviseur. Haar salaris voor deze werkzaamheden is niet opgenomen in onderstaande tabel.

Naam	C. Broers	A. Esmeijer
Functie	Statutair bestuurder /directeur	Statutair bestuurder /directeur
Dienstverband		
Aard (looptijd)	onbepaald	onbepaald
Uren	40	40
Parttime percentage	100	100
Periode	1/11 - 31/12	1/1 - 31/10

Bezoldiging

Jaarinkomen 2020

	C. Broers	A. Esmeijer
Brutoloon/salaris	25.061	125.306
Vakantiegeld	2.005	10.024
Eindejaarsuitkering	-	-
Andere inkomstenbestanddelen		
Totaal jaarinkomen 2020	27.066	135.330
Belaste vergoedingen/bijtellingsen	173	863
Pensioenlasten (wg deel)	3.109	16.306
Pensioencompensatie	-	-
Overige beloningen op termijn	-	13.533
Uitkeringen beëindiging dienstverband	-	75.000
	30.348	241.032

De totale bezoldiging in 2020 van mw. A. Esmeijer inclusief de sociale lasten van € 8.427 (2019: € 11.258) betreft € 174.459. De totale bezoldiging in 2020 van mw. C. Broers inclusief de sociale lasten van € 2.162 (2019: € -) betreft € 32.510 (2019: € -).

De directeur ontvangt geen dertiende maand, eindejaarsuitkeringen of andersoortige bonussen. Belastbare vergoedingen betreft een bijdrage in de ziektekostenverzekering, overeenkomstig het Arbeidsvoorwaarden Reglement dat van toepassing is voor alle werknemers van het Cultuurfonds. Overige beloningen op termijn betreffen een bijdrage in de levenslooptregeling, welke is gekoppeld aan pensionering.

Aan de directeur zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

Mw. A. Esmeijer heeft in het boekjaar gewerkt van 1 januari 2020 tot en met 31 oktober 2020. Haar jaarinkomen voor deze periode van € 135.330 is gelijk aan het geldende maximum voor de betreffende periode van € 135.330 (totaal jaar € 162.397) volgens de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties.

Haar jaarinkomen, inclusief de belaste vergoedingen/bijtellingsen en de werkgeversbijdrage pensioen bedragen in totaal € 166.032 en blijven daarmee binnen het in de regeling opgenomen bedrag van € 167.500 voor de betreffende periode (totaal jaar € 201.000). De beëindigingsvergoeding bedraagt € 75.000. Deze zal bij einde dienstverband in 2021 worden uitgekeerd, echter is de vergoeding conform RJ271.503 onvoorwaardelijk en is derhalve in 2020 als last verantwoord. Deze vergoeding blijft hiermee binnen het maximum als gemeld in de WNT waarnaar wordt verwezen vanuit de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties.

Mw. C. Broers heeft in het boekjaar gewerkt van 1 november 2020 tot en met 31 december 2020. Haar jaarinkomen voor deze periode van € 27.066 is gelijk aan het geldende maximum voor de betreffende periode van € 27.066 (totaal jaar € 162.397) volgens de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties.

Haar jaarinkomen, inclusief de belaste vergoedingen/bijtellingsen en de

werkgeversbijdrage pensioen bedragen in totaal € 30.348 en blijven daarmee binnen het in de regeling opgenomen bedrag van € 33.500 voor de betreffende periode (totaal jaar € 201.000).

Voor een toelichting op het beleid en de uitgangspunten voor de directiebezoldiging verwijzen we naar hoofdstuk 6 Financieel beleid van het jaarverslag.

Bezoldiging Raad van Toezicht

De leden van de Raad van Toezicht, College van Adviseurs en de leden van de vaste adviescommissies ontvangen voor hun werkzaamheden geen beloning. Ook zijn aan hen geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

22. Financiële baten en lasten

	Werkelijk 2020	Begroting 2020	Werkelijk 2019
Rentebaten	116.000	200.000	290.735
Dividend	352.676		251.655
Couponrente	-		-
Gerealiseerde en ongerealiseerde beleggingsresultaten	18.684.842	9.833.000	32.155.244
Gerealiseerde en ongerealiseerde koersresultaten	-70.203		
Herwaardering pand Herengracht 474	-125.000		825.000
Ontvangen huur	97.119	97.500	97.570
Financiële baten	19.055.434	10.130.500	33.620.204
Financiële lasten	-638.862	-530.500	-494.392
	18.416.572	9.600.000	33.125.812

Het pand Herengracht 474, dat als beleggingspand wordt aangehouden, is tot en met 31 december 2020 verhuurd aan Stichting Dutch Centre for International Cultural Cooperation (DCICC).

In de financiële lasten zit voor € 101.039 aan rentelasten.

Verder zit in de financiële lasten voor € 498.620 (2019:€ 469.236) aan kosten van vermogensbeheer. Dit betreffen met name de kosten voor de fiduciair manager en beleggingsadvies. Het Cultuurfonds betaalt geen performance gerelateerde vergoedingen.

Transactiekosten zijn het gevolg van aan- en verkooptransacties van beleggingen en onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten. Deze kosten bedragen over 2020 € 337.000 (12 basispunten) (2019 € 259.000 (10 basispunten)).

Honoraria van de accountant

De volgende honoraria van KPMG Accountants N.V. zijn ten laste gebracht van het Prins Bernhard Cultuurfonds, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a lid 1 en 2 BW.

	KPMG Accountants N.V. 2020	Overig KPMG- netwerk 2020	Totaal KPMG 2020
Onderzoek van de jaarrekening	78.650		78.650
Andere controleopdrachten (betreft controle jaarrekening 2019)	12.415		12.415
Adviesdiensten op fiscaal terrein		611	611
Andere niet-controlediensten		30.686	30.686
	91.065	31.297	122.362
	2019	2019	2019
Onderzoek van de jaarrekening	73.871		73.871
Andere controleopdrachten			-
Adviesdiensten op fiscaal terrein		944	944
Andere niet-controlediensten			-
	73.871	944	74.815

De in de tabel vermelde honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening 2020 (2019) hebben betrekking op de totale honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening 2020 (2019), ongeacht of de werkzaamheden al gedurende het boekjaar 2020 (2019) zijn verricht.

De andere niet-controlediensten hebben betrekking op een eenmalige opdracht door KPMG, verricht inzake het strategisch risico management. Binnen het Cultuurfonds vindt een herijking plaats van de strategie en organisatie. Onderdeel van deze herijking is het vergroten van het risicobewustzijn binnen de organisatie.

Amsterdam, 19 april 2021

Raad van Toezicht,

Mw. prof. dr. P.L. Meurs, voorzitter

Ir. A.P. Creighton, vice-voorzitter

L. Meijaard

Mw. mr. N. Idsinga

Mw. drs. M.H.M. Schoenmakers

Mw. G. Snijders

F. Tabarki

Mw. drs. J.W.N. Verberne

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de directeur-bestuurder en de Raad van Toezicht van Stichting
Prins Bernhard Cultuurfonds

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Stichting Prins Bernhard Cultuurfonds (hierna 'de stichting') te Amsterdam (hierna 'de jaarrekening') gecontroleerd. Naar ons oordeel geeft de betreffende jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Prins Bernhard Cultuurfonds per 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende organisaties'.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2020;
- 2 de staat van baten en lasten over 2020; en
- 3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Prins Bernhard Cultuurfonds zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- verslag raad van toezicht;
- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van de jaarrekening of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten van de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directeur-bestuurder en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende organisaties'. In dit kader is de directeur-bestuurder verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als de directeur-bestuurder noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directeur-bestuurder afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directeur-bestuurder de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directeur-bestuurder het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directeur-bestuurder moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor

gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directeur-bestuurder en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directeur-bestuurder gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring de aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amstelveen, 19 april 2021
KPMG Accountants N.V.

E. Breijer RA

Partners:

BankGiroLoterij

Het Prins Bernhard Cultuurfonds is beneficiant van de BankGiro Loterij en De Lotto. Ons jaarverslag is ook online te raadplegen via

www.cultuurfonds.nl/jaarverslag

Coördinatie: Afdeling Communicatie, Prins Bernhard Cultuurfonds

Vormgeving: Van Lennep, Amsterdam

